

ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

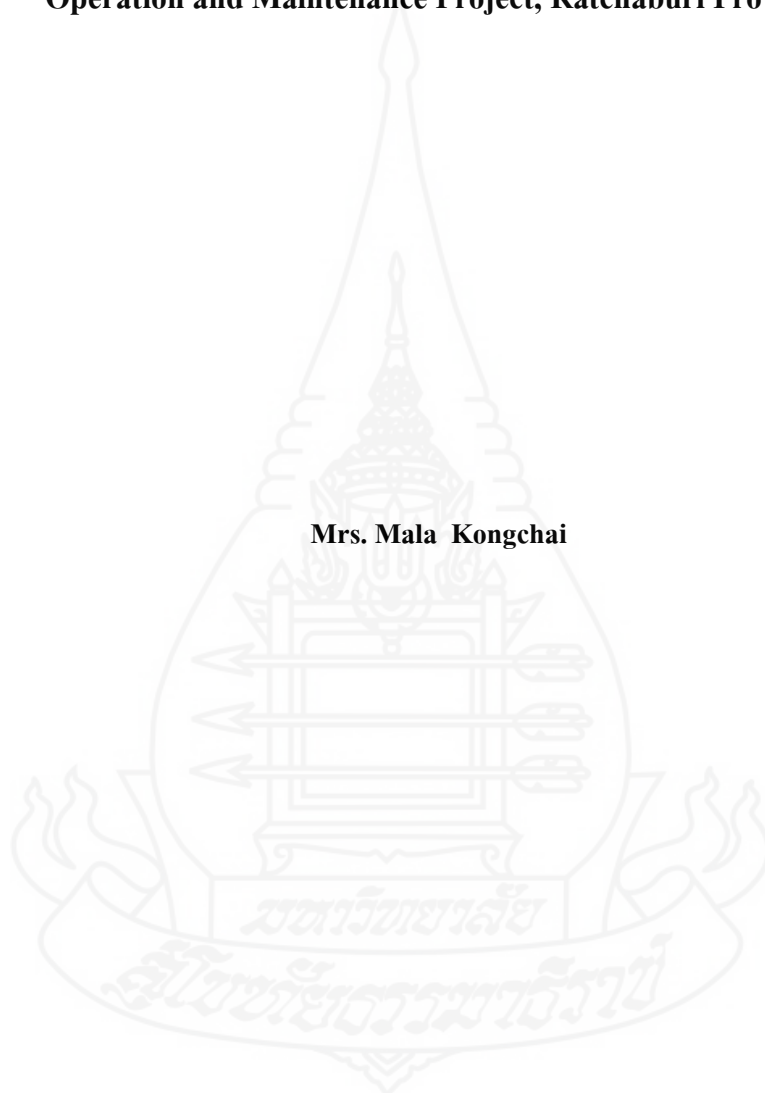
นางมาลา คงชัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

**Water Users' Satisfaction to Irrigation Management for Damnoen Saduak
Operation and Maintenance Project, Ratchaburi Province**

Mrs. Mala Kongchai

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
ชื่อและนามสกุล	นางมาลา คงชัย
แขนงวิชา	บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2554

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

.....
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการ
ส่งน้ำและบำรุงรักษาคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ผู้ศึกษา นางมาลา คงชัย **รหัสนักศึกษา** 2523004279 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำ (2) เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และ (3) เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาต่างๆ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ สมาชิกผู้ใช้น้ำชลประทานรวมทั้งสิ้น 2,348 ราย ได้กลุ่มตัวอย่าง 342 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีกลุ่มเดียว เพื่อทดสอบตัวแปรตาม และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝ่าย โดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบอิสระ

ผลการศึกษาพบว่า (1) ภาพรวมของระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานทั้ง 4 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก (2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่า ผู้ใช้น้ำที่มีเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำทุกขั้นตอนไม่แตกต่างกัน และ (3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาต่างๆ พบว่า ผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้ใช้น้ำในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 มีความพึงพอใจในการจัดการน้ำมากกว่าผู้ใช้น้ำในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1

คำสำคัญ ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำ การจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา
ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดี ด้วยความเมตตากรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี ผู้คอยเอาใจใส่ให้คำปรึกษา ตั้งแต่เริ่มต้นจนการศึกษา ครั้งว่าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม ที่ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงให้งานครั้งนี้ว่าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระหว่างการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณไพลิน นุชถาวร คุณไกรศักดิ์ ทองหนูน คุณกฤษฎา ช้องพูน ผู้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ห่วงใย ให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลและให้การสนับสนุนเครื่องมือช่วยในการวิจัย ทั้งยังให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก สำนักชลประทานที่ 13 กรมชลประทาน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือมาโดยตลอด

ท้ายสุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจ คอยดูแลเอาใจใส่ สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือตลอดมา คุณค่า คุณความดี และประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบแด่บุพการีและคณาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

มาลา คงชัย

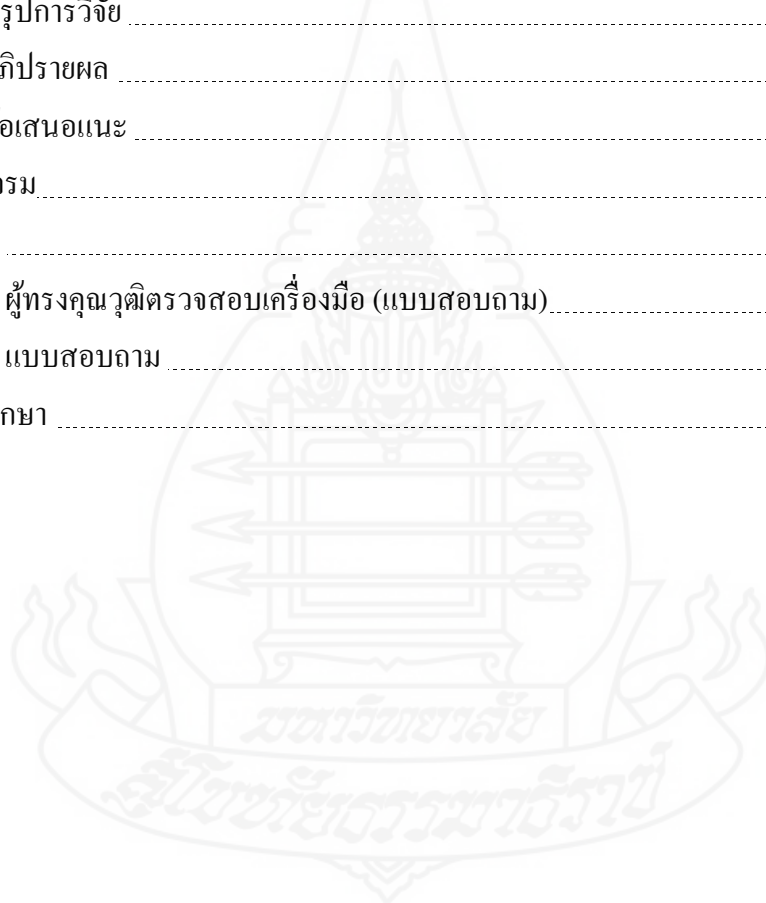
มิถุนายน 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาการวิจัย	2
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
สภาพทั่วไปของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก	8
หลักการจัดการน้ำชลประทาน	14
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	18
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
รูปแบบการวิจัย	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้น้ำชลประทาน	34
ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน	36
ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน	40
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	44
สรุปการวิจัย	44
อภิปรายผล	48
ข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	56
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)	57
ข แบบสอบถาม	60
ประวัติผู้ศึกษา	63

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามคลองส่งน้ำ.....	29
ตารางที่ 3.2 ผลการทดสอบค่าความเชื่อถือได้เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำ ในการจัดการน้ำชลประทาน.....	31
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	34
ตารางที่ 4.2 ภาพรวมของระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน.....	36
ตารางที่ 4.3 ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน.....	37
ตารางที่ 4.4 ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน.....	38
ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้.....	39
ตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน.....	39
ตารางที่ 4.7 ผลทดสอบสมมติฐานระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำ ในการจัดการน้ำชลประทาน.....	40
ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ.....	41
ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน จำแนกตามตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา.....	43

ณ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 3

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมชลประทานก่อตั้งเมื่อ 13 มิถุนายน 2445 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทรงพระราชทานชื่อกรมคลองตามภารกิจในยุคนั้น คือ การขุดคลองเพื่อการคมนาคม ภารกิจหลักของกรมชลประทานมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนมาเป็นลำดับ ในตอนนี้ถือว่าภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดหาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมไปถึงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ ทั้งน้ำท่วม น้ำแล้ง และน้ำเสีย

ปัจจุบันกรมชลประทานเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของรัฐ มีขอบข่ายงานอยู่ทั่วประเทศ มีภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการเก็บกักรักษาน้ำเพื่อการเกษตรกรรม การอุปโภคบริโภค การอุตสาหกรรม การพลังงาน การคมนาคม การปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูก การระบายน้ำ การป้องกันและบรรเทาอุทกภัย โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนนโยบายพัฒนาประเทศที่รัฐบาลกำหนด ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะกระจายการพัฒนาไปสู่ชนบท เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำมีจำกัดจึงไม่สามารถที่จะส่งให้เกษตรกรทั้งหมดให้ได้รับน้ำในปริมาณและเวลาที่ต้องการ นอกจากนี้ ยังพบว่าเกษตรกรยังขาดแนวคิดของการพึ่งพาตนเองขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการบริหารจัดการน้ำในทุกระดับ โดยมีรูปแบบต่างคนต่างทำเพื่อผลประโยชน์ของตนเป็นหลัก ซึ่งมีผลทำให้ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำไม่ทั่วถึง บางแปลงได้รับน้ำตลอดเวลา บางแปลงไม่ได้รับน้ำ และเคยชินกับการพึ่งพาภาครัฐ จึงส่งผลให้ชุมชนและสถาบันผู้ใช้น้ำชลประทานขาดความเข้มแข็ง

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก เป็นโครงการชลประทานประเภทเก็บกักน้ำ ระบายน้ำ และป้องกันน้ำแล้ง เช่นเดียวกับโครงการที่อยู่ชายทะเลต่างๆ ไป ในเขตโครงการมีลำคลองธรรมชาติอยู่จำนวนมาก ทำหน้าที่เป็นคลองซอยเพื่อกระจายน้ำเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร เป็นโครงการหนึ่งที่ยังดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างยั่งยืนของกรมชลประทานในการบริหารจัดการน้ำชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม มีการดำเนินการจัดตั้งองค์กรหรือกลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีสถานภาพไม่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานพื้นฐานจำนวน 80 กลุ่ม

โดยมีสมาชิกผู้ใช้น้ำรวมทั้งสิ้น 2,348 คน ในแต่ละกลุ่มจะมีประธานและรองประธาน เพื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่หรือโครงการฯ เกี่ยวกับแผนการส่งน้ำและแผนงานซ่อมแซมระบบส่งน้ำในแต่ละปี เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สำคัญของกรมชลประทานคือ **น้ำสมบูรณ์ สนับสนุนการผลิต เสริมสร้างคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจมั่นคง (กรมชลประทาน, 2552: 43)** โดยมีการปฏิรูประบบการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สร้างกลไกการบริหารให้องค์กรและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการสร้างเสริมการประสานงานจากทุกฝ่าย เพื่อให้งานพัฒนารูปแบบการจัดการน้ำเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะมีน้ำเป็นปัจจัยสำคัญเป็นรากฐานยุทธศาสตร์ทางความคิดที่จะมุ่งพัฒนาการเกษตรควบคู่ไปกับการพัฒนาแหล่งน้ำและสังคม โดยใช้แนวทางการจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรอย่างมีระบบ จำเป็นต้องมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในทุกด้านที่เหมาะสมสามารถตรวจวัดได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพึงพอใจของเกษตรกรหลังจากเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทานของโครงการชลประทานต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับและเป็นการประเมินถึงผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการน้ำชลประทานทั้งในระดับโครงการและระดับแปลงนาของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงให้ความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เนื่องจากความพึงพอใจในการดำเนินการจัดการน้ำชลประทาน ย่อมส่งผลให้เกษตรกรมีความรู้สึกที่ดียอมรับ และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมการใช้น้ำดำเนินไปด้วยดี ส่งผลให้นโยบายของกรมชลประทานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการน้ำชลประทานให้มีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของเกษตรกรได้ดียิ่งขึ้น และสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้น้ำในระดับสูงขึ้นไป

2. ปัญหาการวิจัย

- 2.1 ผู้ใช้น้ำมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานอยู่ในระดับใด
- 2.2 ผู้ใช้น้ำที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานแตกต่างกันหรือไม่
- 2.3 ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานของฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 - 2 มีความแตกต่างกันหรือไม่

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

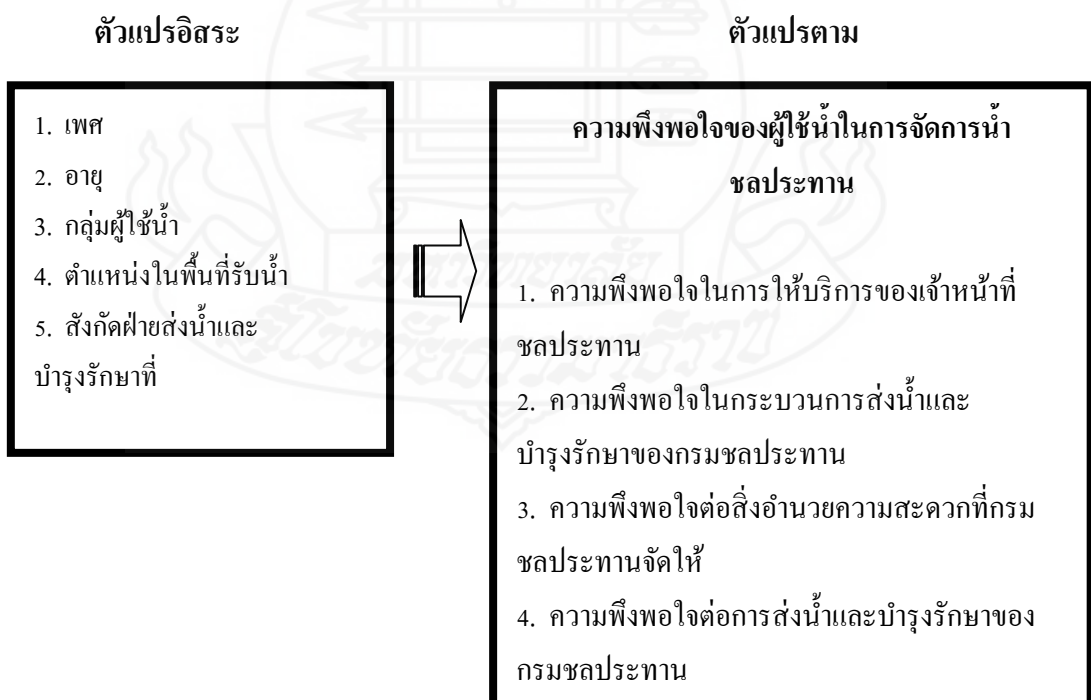
3.1 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน

3.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ

3.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาต่างๆ

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. สมมติฐานการวิจัย

5.1 ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกมีมากกว่าร้อยละ 70

ทดสอบตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ One – sample t – test

สมมติฐานการวิจัยที่ 1

$H_0: \mu_0 \leq 70$ (ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก มีน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70)

$H_1: \mu_1 > 70$ (ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก มีมากกว่าร้อยละ 70)

5.2 ผู้ใช้น้ำที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกแตกต่างกัน

ทดสอบหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โดยใช้สถิติ Independent–samples t-test

สมมติฐานการวิจัยที่ 2

$H_0: \mu_1 = \mu_2$ (ผู้ใช้น้ำที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกไม่แตกต่างกัน)

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2$ (ผู้ใช้น้ำที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกแตกต่างกัน)

5.3 ผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝ่าย ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานแตกต่างกัน

ทดสอบหาความแตกต่างระหว่างผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝ่าย เกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน โดยใช้สถิติ Independent–samples t-test

สมมติฐานการวิจัยที่ 3

$H_0: \mu_1 = \mu_2$ (ผู้ใช้น้ำในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝ่าย จะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกไม่แตกต่างกัน)

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2$ (ผู้ใช้น้ำในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝ่าย จะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกแตกต่างกัน)

6. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ จะดำเนินการภายใต้ขอบเขตในแต่ละด้านดังนี้

6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาตัวแปร ดังนี้

6.1.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) กลุ่มผู้ใช้น้ำ (4) ตำแหน่งในพื้นที่รับน้ำ และ (5) สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่

6.1.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ (1) ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน (2) ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน (3) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ และ (4) ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน

6.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พื้นที่โครงการ 157,460 ไร่ เป็นพื้นที่ชลประทาน 126,000 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี 25,000 ไร่ จังหวัดสมุทรสงคราม 21,876 ไร่ และจังหวัดสมุทรสาคร 110,684 ไร่

6.3 ขอบเขตด้านประชากร โดยประชากรที่ศึกษานี้ คือ เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานรวมทั้งสิ้น 2,348 ราย

6.4 ขอบเขตด้านเวลา ผู้ศึกษาได้วางแผนทำการศึกษาระหว่างเดือนมกราคม 2554 ถึงเดือนพฤษภาคม 2554 รวมระยะเวลา 5 เดือน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา หมายถึง โครงการชลประทานที่ควบคุมดูแล การส่งน้ำและการบำรุงรักษาในคลองส่งน้ำ อาคารประตูระบายปากคลองส่งน้ำ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้น้ำด้านการใช้น้ำ และการดูแลบำรุงรักษาระบบชลประทานต่างๆ

7.2 กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน) หมายถึง องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน ประเภทไม่เป็นนิติบุคคลหน่วยเล็กที่สุด มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่อุ้งน้ำ 1 สาย โดยโครงสร้างองค์กรประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่ม 1 คน (อาจมีผู้ช่วยตามความจำเป็น) และสมาชิกผู้ใช้น้ำ พื้นที่หนึ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน ไม่ควรมากกว่า 1,000 ไร่

7.3 องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน หมายถึง กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน) และกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานที่มีสถานภาพไม่เป็นนิติบุคคล สมาคมผู้ใช้น้ำชลประทานและสหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อร่วมจัดการน้ำและบำรุงรักษาระบบชลประทานกับกรมชลประทาน

7.4 สมาชิกผู้ใช้น้ำชลประทาน หมายถึง เกษตรกรผู้ใช้น้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก เพื่อการเกษตรกรรมโดยรับน้ำไปใช้ในปริมาณที่พอเพียง และมีบทบาทความรับผิดชอบร่วมกันด้านการบริหารการใช้น้ำชลประทานภายในกลุ่ม

7.5 ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน มี 4 กิจกรรม ดังนี้

7.5.1 ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ชลประทานมีความตั้งใจจริงในการให้บริการแก่ผู้ใช้น้ำด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ ออกพบปะเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ และตอบปัญหา ข้อซักถามได้เป็นอย่างดี ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใช้น้ำ

7.5.2 ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน หมายถึง การที่ผู้ใช้น้ำชลประทานมีความพึงพอใจในการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน โดยมีการกำหนดแนวทางคือ การแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้น้ำอย่างสม่ำเสมอ การสำรวจความต้องการเพาะปลูกก่อนถึงฤดูการเพาะปลูก การกำหนดแผนการส่งน้ำประจำฤดูกาลที่ชัดเจน และผู้ใช้น้ำร่วมกันขุดลอก คู คลองส่งน้ำอย่างสม่ำเสมอ

7.5.3 ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ หมายถึง การที่ผู้ใช้น้ำชลประทานมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานมอบให้ ประกอบด้วย คลอง คูส่งน้ำ ถนนบนคันคลอง และอาคารบังคับน้ำอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน และผู้ใช้น้ำมีช่องทาง และสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ได้สะดวกรวดเร็ว

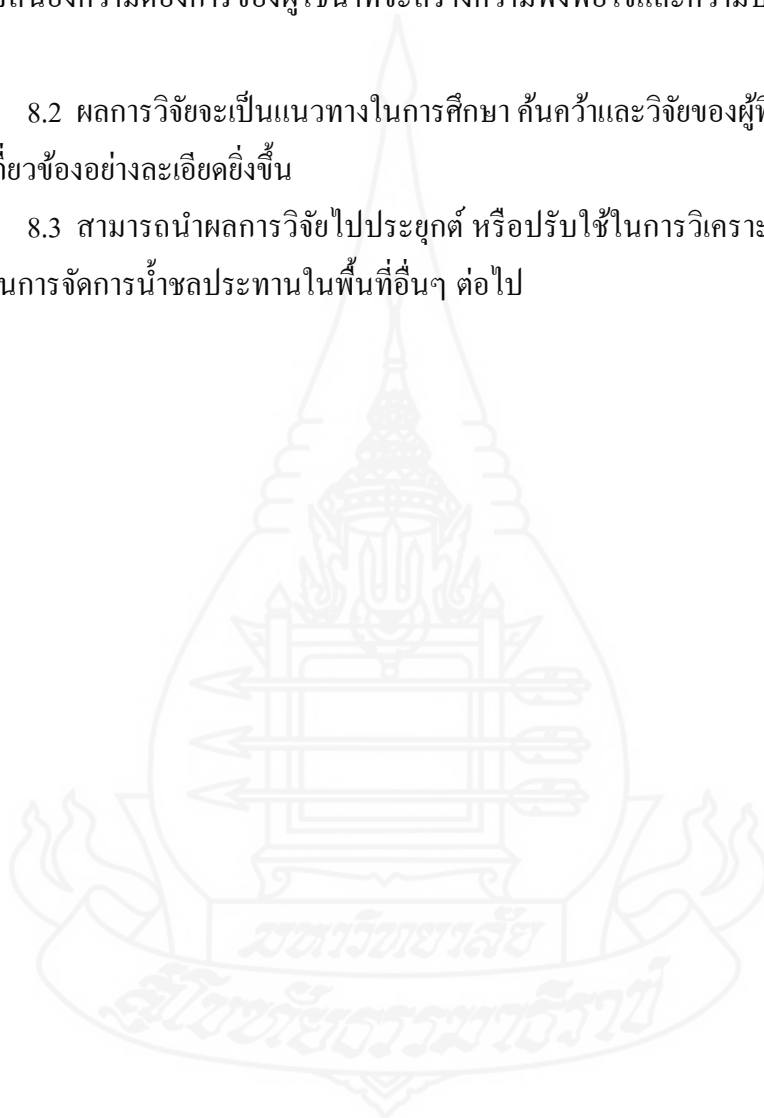
7.5.4 ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน หมายถึง การที่ผู้ใช้น้ำชลประทานมีความพึงพอใจต่อผลการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน โดยมีตัวชี้วัดคือ ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำตามแผนที่กำหนด ผู้ใช้น้ำสามารถเพาะปลูกได้พื้นที่ ตามที่วางแผนร่วมกับทางชลประทาน และไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำ

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ผลการวิจัยความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้น้ำที่จะสร้างความพึงพอใจและความประทับใจการบริการมากยิ่งขึ้น

8.2 ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าและวิจัยของผู้ที่สนใจที่จะศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดยิ่งขึ้น

8.3 สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ หรือปรับใช้ในการวิเคราะห์หาความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เพื่อนำมาใช้สำหรับการกำหนดกรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ตัวแปรของการศึกษา รวมทั้งการกำหนดประเด็นคำถาม ในการสร้างเครื่องมือการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษา ประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 ส่วน ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก
2. หลักการจัดการน้ำชลประทาน
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สภาพทั่วไปของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก

1.1 ประวัติความเป็นมาของโครงการ ในแผ่นดินของสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) ทรงมีพระประสงค์ที่จะให้มหาชัย ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับกรุงเทพมหานคร ได้มีทางคมนาคมติดต่อไปมาได้สะดวก ดังนั้นในปี พ.ศ. 2405 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ พระภานุสมบัติบริบูรณ์ (พ่อยิ้ม) เป็นแม่กองทำการขุดลอกคลองภาษีเจริญตั้งแต่บ้านดอนไก่อีดี แขวงเมืองสมุทรสาคร มาออกคลองบางกอกใหญ่ ริมวัดปากน้ำ แขวงกรุงเทพมหานคร เป็นระยะทางยาว 500 เส้น กว้าง 7 วา ลึก 5 ศอก และต่อมาในปี พ.ศ. 2409 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้เจ้าพระยาศรีสุริยวงษ์ (ช่วง บุญนาค) เป็นผู้อำนวยการขุดลอกคลองดำเนินสะดวก แขวงเมืองราชบุรี เป็นระยะทางยาว 895 เส้น กว้าง 6 วา ลึก 6 ศอก ทั้งสองคลองนี้มีพระราชประสงค์เพื่อประโยชน์ในการคมนาคมเป็นส่วนใหญ่

ครั้นต่อมาประเทศไทย เริ่มส่งข้าวเป็นสินค้าขาออกที่สำคัญ เพื่อนำรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศมาทำนุบำรุงให้บ้านเมืองเจริญก้าวหน้าและทันสมัยยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้การชลประทานเข้าช่วยเหลือในการทำนา ดังนั้นในปี พ.ศ. 2445 รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) จึงได้ขอยืมตัวผู้เชี่ยวชาญเรื่องชลประทานจากรัฐบาล

ฮอลันดา ชื่อ มิสเตอร์ เย โสมัน วันเดอร์ ไฮเค มาทำการสำรวจ เมื่อทำการสำรวจเสร็จแล้วก็ได้เสนอความเห็นกับรัฐบาลให้สร้างเขื่อนที่จังหวัดชัยนาท เพื่อทดน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาให้มีระดับสูงแล้วขุดคลองส่งน้ำจากเขื่อนนำไปจ่ายให้กับพื้นที่เพาะปลูกทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาจนถึงชายทะเล แต่จะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก และรัฐบาลในขณะนั้นมีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อทำนุบำรุงประเทศในด้านอื่นๆ ก่อน จึงได้ขุดข้อมคลองดำเนินสะดวกเสร็จในปี พ.ศ. 2447 แล้วเปิดให้ประชาชนนำเรือผ่านไปมา โดยเก็บค่าธรรมเนียมเดินเรือและสร้างประตูระบายน้ำที่คลองภาษีเจริญ และคลองดำเนินสะดวก เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูก การคมนาคมและการขนส่ง ประตูน้ำคลองภาษีเจริญทางด้านแม่น้ำเจ้าพระยามีชื่อว่าประตูน้ำภาษีเจริญ ส่วนทางด้านในแม่น้ำท่าจีนมีชื่อว่าประตูน้ำบางยาง ทางด้านแม่น้ำแม่กลองมีชื่อว่า ประตูน้ำบางนกแขวก และได้เรียกกิจการชลประทานคลองภาษีเจริญ และคลองดำเนินสะดวกนี้ว่า “โครงการภาษีเจริญดำเนินสะดวก”

ในปี พ.ศ. 2472 กรมชลประทานได้ก่อสร้างประตูระบายน้ำบางยาง ประตูระบายน้ำบางนกแขวก ประตูระบายน้ำคลองแพ้ว เพื่อใช้ประโยชน์ในการเก็บกักน้ำช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ฝ่ายสัมพันธมิตรได้ทิ้งระเบิดอาคารชลประทาน 3 แห่ง คือ ประตูระบายน้ำบางนกแขวก ประตูน้ำบางยาง และประตูน้ำกระทู้แบน เพื่อตัดเส้นทางคมนาคมทางน้ำของญี่ปุ่น ซึ่งใช้ขนส่งอาวุธยุทธโปกรณ์ เเสบียงอาหารไปยังจังหวัดกาญจนบุรีและผ่านไปยังพม่า เมื่อสิ้นสงครามอาคารชลประทานดังกล่าวได้รับการซ่อมแซมเพื่อให้สามารถใช้งานได้ต่อไป สำหรับชื่อของโครงการได้เปลี่ยนชื่อมาตลอด คือ

1. พ.ศ. 2476 มีชื่อเรียกว่า หน่วยรักษาน้ำที่ 6
2. พ.ศ. 2491 มีชื่อเรียกว่า แผนกโครงการชลประทาน 8 (บางยาง)
3. พ.ศ. 2496 มีชื่อเรียกว่า แผนกโครงการชลประทาน 9 (บางยาง)
4. พ.ศ. 2502 มีชื่อเรียกว่า แผนกโครงการชลประทานหลวงบางยาง

ในขณะนั้นเนื้อที่ของโครงการชลประทานหลวงบางยางกว้างใหญ่มากมีเนื้อที่ดูแลรับผิดชอบถึง 1,024,035 ไร่ แต่ในสมัยนั้นพื้นที่เพาะปลูกช่วงตั้งแต่คลองดำเนินสะดวกลงไปทำการเพาะปลูกได้เฉพาะในฤดูฝนเท่านั้น ในฤดูแล้งระดับน้ำเดิมจะหนุนขึ้นสูงถึงคลองดำเนินสะดวกไม่สามารถทำการเพาะปลูกได้

ในปี พ.ศ. 2507 กรมชลประทานได้เปิดโครงการแม่กลองใหญ่ขึ้น และได้ดำเนินการก่อสร้างคันกั้นน้ำเดิมสายสมุทรสงคราม - สมุทรสาคร พร้อมอาคารบังคับน้ำตามคลองต่างๆ ขึ้น และทำการขุดลอกคลองระบายน้ำ เพื่อให้ระบบชลประทานในเขตโครงการชลประทานหลวงบางยางสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี แต่คันกั้นน้ำเดิมดังกล่าวไม่

สามารถดำเนินการก่อสร้างให้เสร็จสมบูรณ์ได้ เนื่องจากราษฎรบางรายคัดค้าน ไม่ยินยอมให้ทำการก่อสร้าง ถึงแม้การก่อสร้างจะไม่เสร็จตามแผนงานที่วางไว้ แต่สามารถช่วยให้การเพาะปลูกในเขตโครงการหลวงบางยาง โดยเฉพาะช่วงได้ทดลองดำเนินการเพาะปลูกได้ตลอดปี

ในปี พ.ศ. 2517 กรมชลประทานได้แบ่งพื้นที่เขตชลประทานใหม่ โดยให้โครงการชลประทานหลวงบางยางมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมพื้นที่ระหว่างแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลองช่วงตั้งแต่ได้ทดลองดำเนินการไปจนจรดชายทะเล คิดเป็นพื้นที่โครงการ 348,000 ไร่ เป็นพื้นที่ชลประทาน 130,000 ไร่ และได้เปลี่ยนชื่อโครงการฯ เป็น “โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก” ส่วนพื้นที่ตอนบนได้โอนให้กับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม นครชุมราชบุรีฝาย และพื้นที่ฝายแม่น้ำท่าจีนโอนให้กับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ

ในปี พ.ศ. 2535 – 2536 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกได้วางแผนปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูกบริเวณคลองแพ้ว - ท่าแร่ โดยการก่อสร้างคันกั้นน้ำเต็มบนคันคลองระบายน้ำ D.7 ฝั่งขวา ไปจนจรดทำนบของคลองท่าแร่ แล้วอาศัยถนนเข้าวัดบางน้ำวน เป็นคันไปจนจรดถนนธนบุรี - ปากท่อ และสร้างอาคารบังคับน้ำตามแนวคัน ทำให้พื้นที่เพาะปลูกบริเวณดังกล่าวกลายเป็นพื้นที่น้ำจืด และพื้นที่ชลประทานได้เพิ่มขึ้นเป็น 145,000 ไร่

ในปี พ.ศ. 2541 ได้มีการประชุมการกำหนดขอบเขตโครงการฯ ซึ่งผลการประชุมกรมชลประทาน โดยรองอธิบดีฝ่ายบำรุงรักษาได้อนุมัติในหลักการให้กำหนดขอบเขตการรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก โดยอาศัยคันกั้นน้ำเต็มเป็นขอบเขตและคูแฉลคลองระบายน้ำท้ายประตูระบายต่างๆ ไปจนจรดคลองสุนัขหอน พื้นที่โครงการในปัจจุบันมี 157,560 ไร่ (252.10 ตร.กม.) และพื้นที่ชลประทาน 126,000 ไร่ (201.60 ตร.กม.)

1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกตั้งอยู่เลขที่ 155 หมู่ 8 ถนนดำเนินสะดวก - บางแพ ตำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่ระหว่างแม่น้ำแม่กลองกับแม่น้ำท่าจีนช่วงได้ตั้งเตรียมคลองดำเนินสะดวกไปจนจรดคลองสุนัขหอน การเดินทางไปห้วงงานโครงการฯ สามารถเดินทางจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 325 (ถนนดำเนินสะดวก - บางแพ) ไปอีกประมาณ 25 กิโลเมตร ถึงที่ตั้งห้วงงานโครงการฯ หรือจะเดินทางตามทางหลวงหมายเลข 35 (ถนนธนบุรี - ปากท่อ) แยกเข้าจังหวัดสมุทรสงครามมาตามทางหลวงหมายเลข 325 (ถนนแม่กลอง - ดำเนินสะดวก) ระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร ถึงที่ตั้งห้วงงานโครงการฯ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรดแนวคลองดำเนินสะดวกฝั่งเหนือ จาก กม. 1+700–34+800
ทิศใต้	จรดแนวคันกั้นน้ำเดิมสมุทรสงคราม – สมุทรสาคร จาก กม. 0+000–26+050
ทิศตะวันออก	จรดแนวคันกั้นน้ำเดิมสมุทรสงคราม – สมุทรสาคร จาก กม. 26+050–38+050
ทิศตะวันตก	จรดแนวถนนเลียบริมแม่น้ำแม่กลอง

1.3 ลักษณะของโครงการ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก เป็นโครงการชลประทานประเภทเก็บกักน้ำ ระบายน้ำ และป้องกันน้ำเค็ม เช่นเดียวกับโครงการที่อยู่ชายทะเลทั่วไป ในเขตโครงการมีลำคลองธรรมชาติอยู่จำนวนมากมาย ทำหน้าที่เป็นคลองซอยเพื่อกระจายน้ำเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร

1.4 ขอบเขตพื้นที่ของโครงการ พื้นที่โครงการ (TOTAL AREA) 157,560 ไร่ เป็นพื้นที่ชลประทาน (IRRIGATION AREA) 126,000 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี 25,000 ไร่ จังหวัดสมุทรสงคราม 21,876 ไร่ และจังหวัดสมุทรสาคร 110,684 ไร่

พื้นที่โครงการ แบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา คือ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 ดำเนินสะดวก 78,497 ไร่ และฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 ดำเนินสะดวก 79,063 ไร่

ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 แบ่งออกเป็น 4 ZONE (1) ZONE1 พื้นที่ 18,410 ไร่ (2) ZONE2 พื้นที่ 19,107 ไร่ (3) ZONE3 พื้นที่ 20,715 ไร่ (4) ZONE4 พื้นที่ 20,265 ไร่

ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 ZONE (1) ZONE1 พื้นที่ 26,019 ไร่ (2) ZONE2 พื้นที่ 21,423 ไร่ (3) ZONE 3 พื้นที่ 31,621 ไร่

1.5 สภาพภูมิประเทศ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกเป็นโครงการซึ่งอยู่ทางตอนใต้สุดในเขตลุ่มน้ำแม่กลองใหญ่ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มมีความลาดเอียงน้อยกว่า 1 % มีลำคลองธรรมชาติมากมายผ่านพื้นที่เพาะปลูก สภาพภูมิประเทศเหมาะสำหรับใช้ทำการเกษตรเช่น ทำนา ทำสวน และปลูกพืชผักต่างๆ ฯลฯ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปจะลาดเทจากทางทิศเหนือลงทางทิศใต้ หรือลาดเทจากคลองดำเนินสะดวกลงสู่ชายทะเล ส่วนในแนวตะวันตก - ตะวันออกลักษณะพื้นที่จะมีลักษณะคล้ายลูกคลื่น โดยมีแนวสันคลื่นซึ่งเป็นที่สูงอยู่บริเวณแนวแบ่งเขตระหว่างจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดสมุทรสาคร ส่วนบริเวณที่เป็นร่องคลื่นอยู่ในแนวเกือบขนานกับแนวสันคลื่นประมาณ 1.10 – 1.30 ม. (รทก.) ระดับดินที่เป็นร่องคลื่นประมาณ 0.70 – 0.80 ม. (รทก.) ระดับเฉลี่ยทั่วไปในพื้นที่โครงการอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.10 ม. (รทก.)

1.6 สภาพทางอุตุ-อุทกวิทยา โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกได้ตั้งสถานีตรวจวัดน้ำฝน ณ สถานีต่างๆ จำนวน 9 สถานี 9 แห่ง เพื่อทำการตรวจวัดปริมาณน้ำฝน ซึ่งทั่วไปแล้วฝนจะตกในระยะปลายเดือนพฤษภาคมหรือต้นเดือนมิถุนายน และจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจนถึงเดือนกันยายน ซึ่งเป็นเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดต่อเนื่องไปจนถึงสิ้นเดือนตุลาคม ปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่โครงการ วัดที่สถานีประตุน้ำบางยาง บางนกแขวก และดำเนินสะดวก ในรอบ 12 ปีที่ผ่านมา (ตั้งแต่ปี 2540 - 2551) โดยเฉลี่ยประมาณ 1,266.20 มิลลิเมตร /ปี

1.7 ลักษณะดินและการใช้ที่ดิน ลักษณะดินในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกเป็นที่ดินประเภทดินเหนียว หรือดินเหนียวปนซิลต์ที่มีความเป็นกรดเป็นด่าง (ph) ประมาณ 7.0 – 7.5 เป็นที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง มีการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเปรียบเทียบการใช้ที่ดินด้านอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้ที่ดินด้านการเกษตรยังคงรักษาพื้นที่เพาะปลูกโดยเฉพาะในเขตอำเภอบ้านแพ้ว อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามเหมาะที่จะใช้ปลูกพืช ทำสวนผลไม้ และบางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ เนื่องจากเป็นที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงตามธรรมชาติแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับปรุงดินมากนัก เพียงแต่คอยบำรุงให้มีความอุดมสมบูรณ์คงเดิมไว้ โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุและเร่งเร่งธาตุอาหารที่พืชใช้หมดไป

1.8 สภาพการเกษตร โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกพื้นที่ทำการเพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ติดชายทะเล สภาพพื้นที่ในเขตโครงการเป็นที่ลุ่ม การเกษตรดั้งเดิมในเขตโครงการ คือ การทำสวนผลไม้ และเพาะปลูกพืชผักประเภทต่างๆ มีการทำนาเพียงเล็กน้อยในระยะหลังเกษตรกรได้เริ่มการประกอบอาชีพในการทำบ่อเลี้ยงปลา และบ่อเลี้ยงกุ้งมากขึ้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า พืชเศรษฐกิจด้านการเกษตรที่สำคัญภายในเขตโครงการ ประกอบด้วยพืชหลักๆ คือ มะพร้าว ทุเรียน มะนาว ส้ม พริก ถั่วฝักยาว พุทรา ชมพู่ แตงกวา ข้าวโพดอ่อน องุ่น ฯลฯ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 117,954

1.9 สภาพการใช้น้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกมีพื้นที่รับผิดชอบอยู่ระหว่างแม่น้ำแม่กลองกับแม่น้ำท่าจีน ปริมาณน้ำจัดซึ่งใช้ในเขตโครงการได้มาจากแม่น้ำแม่กลอง โดยการรับน้ำเข้าคลองดำเนินสะดวกผ่าน ประตูบางนกแขวก ด้านแม่น้ำแม่กลองรับน้ำเข้าในช่วงที่ระดับน้ำตอนนอกสูงกว่าตอนใน และปริมาณน้ำจัดบางส่วนได้รับจากคลองในระบบส่งน้ำที่ระบายน้ำผ่านคลองระบายน้ำลงสู่คลองดำเนินสะดวกของโครงการตอนบน คือโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งซ้าย นครชุม และนครปฐม ซึ่งในช่วงฤดูแล้งความต้องการปริมาณน้ำลงสู่คลองดำเนินสะดวก เพื่อการเกษตร อุปโภคและบริโภค ประมาณ 18 ม.³ / วินาที โดยการรับน้ำเข้าคลองดำเนินสะดวก ดังนี้

- จากแม่น้ำแม่กลองผ่าน ปตร. บางนกแขวกลงสู่คลองดำเนินสะดวก จำนวน 5 ม.³/วินาที
- จากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งซ้ายคลองส่งน้ำสาย 11L ระบายน้ำลงคลองระบายน้ำสายใหญ่ตากด - ดำเนินสะดวก ลงสู่คลองดำเนินสะดวก จำนวน 2 ม.³/วินาที
- จากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม คลองส่งน้ำสาย 1R - 9L ระบายน้ำลงคลองระบายน้ำโพหัก - บัวงาม ลงสู่คลองดำเนินสะดวก จำนวน 7 ม.³/วินาที
- จากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม คลองส่งน้ำสาย 6R - 5L และ 7R - 5L ระบายน้ำลงคลองระบายน้ำสายใหญ่ท่าผา-บางแก้ว คลองบางคูผ่านคลองหนองหญ้าปล้อง คลองตาปลั่ง และคลองเขื่อนชั้นรังสู่คลองดำเนินสะดวก จำนวน 4 ม.³/วินาที
- สภาพการใช้น้ำ เนื่องจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกเป็นโครงการชลประทานประเภทเก็บกักน้ำ ระบายน้ำ และป้องกันน้ำเค็ม การเก็บกักน้ำในลักษณะปล่อยน้ำให้ออนคลองโดยอาศัยระดับน้ำเก็บกักตาม ปตร. ต่างๆ เป็นอาคารควบคุมระดับเก็บกักให้ได้ระดับตามฤดูกาลเพาะปลูก จากนั้นเกษตรกรจะช่วยเหลือตนเองโดยการสูบน้ำเข้าสู่แปลงเพาะปลูก เพื่อการเกษตร การอุปโภค ส่วนการระบายน้ำก็เช่นเดียวกันในฤดูฝนจะระบายน้ำเพื่อรักษาระดับเก็บกักในคลองดำเนินสะดวกให้ได้ระดับเก็บกัก ตามที่ต้องการตลอดจนการระบายน้ำจัดเพื่อผลักดันน้ำเค็มและเจือจางน้ำเสีย

1.10 จำนวนอาคารชลประทานที่สำคัญ

- ประตูระบายน้ำ	จำนวน 9 แห่ง
- ประตูน้ำ	จำนวน 2 แห่ง
- โรงสูบน้ำ	จำนวน 1 แห่ง
- ท่อระบายน้ำ	จำนวน 21 แห่ง
- สะพานไม้	จำนวน 16 แห่ง
- สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก	จำนวน 20 แห่ง
- คันกั้นน้ำเค็ม	จำนวน 3 สาย ความยาว 48.406 กม.
- คลองระบายน้ำ	จำนวน 6 สาย ความยาว 92.000 กม.

1.11 กลุ่มผู้ใช้น้ำ

จำนวน 80 กลุ่ม

2. หลักการจัดการน้ำชลประทาน

2.1 ความหมายของการจัดการน้ำชลประทาน

การส่งน้ำชลประทาน หมายถึง การนำน้ำจากแหล่งน้ำเข้าระบบส่งน้ำเพื่อเข้าพื้นที่เพาะปลูก เพียงพอกับความต้องการน้ำของพืช ขนาดพื้นที่เพาะปลูก และเวลาการให้น้ำ

การจัดการน้ำชลประทาน หมายถึง การบริหารทรัพยากรน้ำชลประทานที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายที่ได้ศึกษาและกำหนดไว้ และทำให้การบริหารโครงการนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำในโครงการฯ แบ่งได้ตามลักษณะการจัดการได้ 3 ระดับ คือ

2.1.1 การจัดการแหล่งน้ำของโครงการ ได้แก่ ปริมาณน้ำต้นทุนของโครงการที่มี เช่น เขื่อนเก็บกักน้ำ หรืออ่างเก็บน้ำ หรือน้ำใต้ดิน ซึ่งต้องมีการควบคุมการใช้ โดยการเปิดหรือเก็บรักษา และปิดตามวัตถุประสงค์ของการจัดการโครงการ

2.1.2 การจัดการน้ำในระบบส่งน้ำโครงการ ได้แก่ การส่งน้ำเข้าไปในระบบชลประทานตามจำนวนและเวลาที่ได้กำหนดไว้ในคลองสายใหญ่ และสายซอย เป็นต้น

2.1.3 การจัดการน้ำในระบบส่งน้ำในไร่นา ได้แก่ การส่งน้ำในคูน้ำ หรือระบบส่งน้ำในไร่นาให้มีปริมาณน้ำที่พอเพียงและแพร่กระจายไปสู่แปลงเพาะปลูกโดยทั่วถึง

การจัดการน้ำในโครงการทั้ง 3 ระดับ มีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นระบบต่อเนื่องกันและจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกันตลอดเวลา มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาในการบริหารงานส่งน้ำและบำรุงรักษาในโครงการนั้นได้ ส่วนหน้าที่และความรับผิดชอบแบ่งได้ คือ การจัดการงานส่งน้ำและบำรุงรักษาระดับแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำโครงการ เจ้าหน้าที่โครงการเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบทั้งการบริหารและงบประมาณ ในระดับไร่นาซึ่งจะเป็นระบบที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนไม่ต้องการเทคนิคสูง เกษตรกรผู้ใช้น้ำสามารถปฏิบัติได้จึงให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของเกษตรกรผู้ใช้น้ำทั้งการส่งน้ำและบำรุงรักษา (เมธา ໒໕໖໘, 2546: 90)

2.2 ความหมายของการใช้น้ำชลประทาน

กรมชลประทาน (2544: 5 - 8) กล่าวว่า การใช้น้ำชลประทาน หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานนำน้ำไปใช้ประกอบกิจกรรมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้บริโภค ใช้อาบ ใช้ซักผ้า ใช้เลี้ยงสัตว์ ใช้เพื่อการปลูกพืช ทำนา หรือใช้เพื่อการอื่นๆ ถือว่าเป็นการนำน้ำชลประทานไปใช้ประโยชน์ทั้งสิ้น ซึ่งการใช้น้ำแต่ละประเภทขึ้นอยู่กับความต้องการและวิธีการใช้น้ำ จะใช้อย่างไรให้มีประสิทธิภาพ ถูกวิธีและประหยัด การใช้น้ำชลประทานจะมีคลองส่งน้ำ คูส่งน้ำ อาคารชลประทานที่โครงการชลประทานจัดสร้างขึ้นมาเพื่อสะดวกต่อการให้สมาชิกฯ นำน้ำไปใช้ในการเกษตร ทำไร่ ทำนาปลูกข้าวในเขตชลประทาน ซึ่งการใช้น้ำ

ชลประทานแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารการใช้น้ำชลประทาน ด้านการใช้น้ำชลประทานในคูส่งน้ำ ด้านการบำรุงรักษาระบบชลประทาน ด้านการมีส่วนร่วมการใช้น้ำฯ และด้านความรู้และแหล่งความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำชลประทาน

ดังนั้น สรุปได้ว่า การจัดการน้ำชลประทาน หมายถึง การบริหารทรัพยากรน้ำชลประทานที่มีให้ได้เกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายที่ได้ศึกษาและกำหนดไว้ และทำให้การบริหารโครงการนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการใช้น้ำชลประทานหมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานนำน้ำไปใช้ประกอบการในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เพื่อการปลูกพืช การทำนา การอุปโภค - การบริโภค การเลี้ยงสัตว์ หรือใช้เพื่อการอื่นๆ

2.3 แนวทางการจัดการน้ำชลประทาน

ความสำเร็จของกรมชลประทานในการพัฒนาแหล่งน้ำด้วยการก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางนั้น คือ การบริหารจัดการน้ำเพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร การอุปโภคบริโภค การอุตสาหกรรม การคมนาคม การบรรเทาอุทกภัย การรักษาคุณภาพน้ำอย่างเหมาะสมทั้งในช่วงฤดูฝนและแล้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการเกษตรกรรม ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการชลประทาน ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการน้ำในโครงการชลประทานประกอบด้วย แหล่งน้ำต้นทุน ระบบชลประทานที่ดี และความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างเกษตรกรผู้ใช้น้ำกับเจ้าหน้าที่ชลประทาน สิ่งที่จะต้องศึกษาและพิจารณาในการจัดการน้ำระดับโครงการสำหรับวัตถุประสงค์เพื่อการชลประทาน คือ (1) รูปแบบการปลูกพืชของเกษตรกร (2) การใช้น้ำของพืช (3) น้ำต้นทุน (4) จิตความสามารถของระบบส่งน้ำ และสภาพในปัจจุบัน (5) ประสิทธิภาพในการส่งน้ำและใช้น้ำ (6) กลุ่มเกษตรกร (7) การวางแผนการส่งน้ำ (8) การจัดส่งน้ำ และ (9) การซ่อมแซมและบำรุงรักษา

หลักการจัดการทั่วไปสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการน้ำได้โดยการปรับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของการจัดการน้ำ ซึ่งมุ่งเน้นที่จะกระจายน้ำอย่างทั่วถึงยุติธรรมเป็นที่เชื่อถือได้ เสียค่าใช้จ่ายต่ำ เกิดปัญหาน้อย และการใช้น้ำมีประสิทธิภาพสูง หลักการจัดการน้ำควรประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ การวางแผนการส่งน้ำหรือวางแผนการจัดสรรน้ำ การควบคุมการส่งน้ำ และการติดตามประเมินผลการส่งน้ำจริงในสนาม เพื่อให้การจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง ส่วนประกอบในโครงการจะต้องอยู่ในสภาพดีพร้อมที่จะใช้งานได้ตลอดเวลา บุคลากรจะต้องมีความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่และมีความรับผิดชอบ ตลอดจนวิธีการดำเนินการจะต้องมีการกำหนดแนวทางเป็นขั้นเป็นตอนที่ชัดเจนและ

สามารถนำไปปฏิบัติได้ นอกจากนี้ยังต้องมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายน้ำ เพื่อรองรับการปฏิบัติงานบริหารการใช้น้ำให้มีประสิทธิผลสูงสุด อีกประการหนึ่ง คือ การกำหนดนโยบายของรัฐบาลต่อการใช้ทรัพยากรน้ำจะมีความสำคัญอย่างมาก

2.4 บทบาทหน้าที่ขององค์กรในการจัดการชลประทาน

ไกรสร วีระโสภณ และคนอื่นๆ (2545: 110 - 113) กล่าวว่า โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการวางแผน ควบคุม ดูแล และดำเนินการส่งน้ำและบำรุงรักษาในเขตพื้นที่โครงการ มีอาคารชลประทานขนาดใหญ่ อาคารชลประทานขนาดกลาง อาคารชลประทานขนาดเล็ก คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ ควบคุมการจัดสรรน้ำ การปรับปรุงซ่อมแซมระบบการส่งน้ำและระบายน้ำให้สามารถส่งน้ำแก่พื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งรวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับน้ำท่า น้ำฝน คุณภาพของน้ำ ลักษณะดินและการเพาะปลูกพืชต่างๆ ควบคุมและบริหารทั่วไป ด้านธุรการ ด้านการเงิน ด้านพัสดุ ให้คำปรึกษาและร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูก แก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งเรื่องการใช้น้ำ ให้คำแนะนำและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการส่งน้ำ การซ่อมบำรุงรักษาอาคารชลประทานอย่างถูกวิธี รวมทั้งงานบริหารองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำด้วย

กรมชลประทานได้กำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบและบทบาทของโครงการต่างๆ ว่า ในพื้นที่ส่งน้ำของโครงการชลประทานจะมีเจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน ทำหน้าที่ปฏิบัติการส่งน้ำและบำรุงรักษาระบบชลประทานในส่วนรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสมาชิกผู้ใช้น้ำ การจัดการน้ำชลประทานจะเน้นเกษตรกรมีส่วนร่วมเป็นหลัก เพื่อจุดประสงค์ให้เกิดความยั่งยืนในงานชลประทาน

2.5 บทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน

กรมชลประทาน (2548: 43 - 46) ได้ให้นิยามขององค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน หมายถึง กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน) กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน สมาคมผู้ใช้น้ำชลประทาน และสหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทานที่เกิดขึ้นจากที่เกษตรกรผู้ใช้น้ำในเขตรับน้ำชลประทานได้รวมตัวกันจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการจัดการน้ำและบำรุงรักษาระบบชลประทาน องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานแบ่งตามสถานภาพด้านกฎหมายออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ประเภทไม่เป็นนิติบุคคล ได้แก่

(1) กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานพื้นฐาน (*Water Users Group: WUG*) มีขอบเขตพื้นที่องค์กรผู้ใช้น้ำฯ ครอบคลุมพื้นที่แฉกส่งน้ำ 1 แฉก หรือคูน้ำ 1 สาย โครงสร้างองค์กรฯ ประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่ม 1 คน (อาจมีผู้ช่วยตามความจำเป็น) และสมาชิกผู้ใช้น้ำ พื้นที่หนึ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำฯ ไม่ควรมากเกิน 1,000 ไร่

(2) กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน (*Integrated Water Users Group: IWUG*) มีขอบเขตพื้นที่องค์กรผู้ใช้น้ำฯ ครอบคลุมพื้นที่คลองส่งน้ำสายใหญ่ หรือคลองซอย หรือคลองแยกซอยหรือโชนส่งน้ำ 1 โชน หรืออาจครอบคลุมพื้นที่ทั้งโครงการชลประทานแต่มากที่สุด ไม่ควรมากเกิน 20,000 ไร่ ต่อหนึ่งองค์กรผู้ใช้น้ำฯ

โครงสร้างกลุ่มบริหารใช้น้ำชลประทาน ประกอบด้วย กลุ่มพื้นฐานหลายกลุ่มที่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำหรือคลองสายเดียวกัน มีการบริหารในรูปคณะกรรมการที่เลือกมาจากสมาชิกผู้ใช้น้ำ เพื่อจัดการน้ำจากแหล่งน้ำ หรือคลองส่งน้ำสายใหญ่ หรือคลองซอย หรือคลองแยกซอย หรือโชนส่งน้ำรวมทั้งในระดับคูน้ำ

2) ประเภทเป็นนิติบุคคล ได้แก่

(1) กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน (*Farmer Group: FG*) จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรไว้กับนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดแห่งท้องที่ที่จะจัดตั้งตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยอาศัยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้แก่ การทำนาทำไร่ ทำสวน ประมง และเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ซึ่งในการดำเนินการผลิต การค้า การบริการ และการดำเนินธุรกิจอื่น ๆ นั้น สามารถนำเงินกำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการกันไว้เป็นทุนสำรองมาแบ่งเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว หรือเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับกลุ่มเกษตรกรในระหว่างปี หรือเป็นเงินโบนัสแก่กรรมการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกรตามที่กำหนดในข้อบังคับ ฯลฯ

(2) สมาคมผู้ใช้น้ำชลประทาน (*Water Users Association: WUA*) จัดทะเบียนจัดตั้งที่สมาคมผู้ใช้น้ำชลประทานไว้กับกระทรวงมหาดไทย ภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2535 บรรพ 1 ลักษณะ 2 หมวด 2 ส่วนที่ 2 ว่าด้วย “สมาคม” มาตรา 78-109 มีขอบเขตพื้นที่และโครงสร้างการบริหารองค์กรฯ เช่นเดียวกับกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกระทำการใดๆ อันมีลักษณะต่อเนื่องร่วมกัน (ซึ่งอาจจะเน้นการจัดการน้ำชลประทานเป็นสำคัญ) โดยมีใช้การหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน

(3) สหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทาน (*Water Users Co - operative: WUC*) จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นสหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทานไว้กับกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยอาศัยพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการจัดการน้ำชลประทาน การดำเนินธุรกิจสามารถนำผลกำไรแบ่งปันกันได้ ขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบของสหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทาน ครอบคลุมเช่นเดียวกับกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน และมีโครงสร้างการบริหารองค์กรฯ ในเรื่องการบริหารการจัดการน้ำเช่นเดียวกับกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน

องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานเป็นองค์กรของเกษตรกรผู้ใช้น้ำฯ มีคณะกรรมการที่เลือกตั้งมาจากผู้ใช้น้ำ มีระเบียบข้อบังคับขององค์กร ขอบเขตพื้นที่ดูแลและใช้ระบบส่งน้ำเป็นหลักสมาชิกขององค์กรคือผู้ใช้น้ำจากระบบชลประทานสายเดียวกัน มีบทบาทดังนี้ (1) เป็นศูนย์รวมของเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ในการประสานงานระหว่างผู้ใช้น้ำ องค์กรปกครองท้องถิ่น กรมชลประทาน และส่วนราชการอื่นๆ (2) ดำเนินการเพื่อให้สมาชิกผู้ใช้น้ำปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (3) ดำเนินการควบคุมการส่งน้ำในคูน้ำ เพื่อให้มีการแบ่งปันน้ำแก่ผู้ใช้น้ำด้วยความเป็นธรรม (4) ดำเนินการเพื่อให้สมาชิกผู้ใช้น้ำดูแลบำรุงรักษาคูส่งน้ำ และอาคารชลประทานในคูส่งน้ำ และ (5) ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ในคูส่งน้ำแต่ละสายจะมีหัวหน้ากลุ่มและผู้ช่วยอีกคนหนึ่งหรือมากกว่านั้น ซึ่งได้รับเลือกจากสมาชิกภายในคูน้ำเดียวกัน หัวหน้ากลุ่มผู้ใช้น้ำจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อการแจกจ่ายน้ำชลประทานให้เป็นไปตามรอบเวรที่กำหนด และการบำรุงรักษาคูส่งน้ำ ถนน คูระบายน้ำ และอาคารชลประทานต่างๆ ด้วย สมาชิกต้องทำการปลูกพืชให้สอดคล้องกับกำหนดการส่งน้ำชลประทาน ปฏิบัติตามรอบเวร ตามกฎระเบียบ รายงานข้อขัดข้อง ความเสียหายแก่หัวหน้ากลุ่มให้ความร่วมมือในการแบ่งปันการใช้น้ำและบำรุงรักษาคูส่งน้ำ ถนน คูระบายน้ำ ในพื้นที่ของกลุ่มและปฏิบัติตามข้อแนะนำต่างๆ เกี่ยวกับการจัดไร่นาอย่างเหมาะสม ผลจากการใช้น้ำถูกวิธีคือสมาชิกทุกรายได้รับน้ำอย่างทั่วถึง พอเพียงและยุติธรรมได้รับน้ำตามกติกา ตรงตามเวลา เกิดความสามัคคี และได้ผลผลิตมากขึ้นด้วย

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

3.1 ความหมายของความพึงพอใจ

กอบขวัญ ไสยวิริยะ (2545: 10) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองทั้งในด้านวัตถุและในด้านจิตใจ โดยเปรียบเทียบระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับความคาดหวัง

ญาติ นาคพงษ์ (2543: 27) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการที่ได้รับตอบสนองความต้องการของบุคคลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

ชูชีพ อ่อนโลกสูง (2522: 108 - 109) กล่าวว่า ความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกของคนเราที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะเป็นเหตุการณ์ บุคคล วัตถุประสงค์ของ หรือสถานที่ โดยอาจจะตอบสนองในรูปแบบของความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ได้

พินดา โวทานัง (2542: 18) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นความคิดหรือทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะเชิงบวกของบุคคล โดยแสดงออกถึงความรู้สึกชอบ ยินดี เต็มใจ สุขใจ ให้ค่าและเห็นค่าต่อสิ่งนั้น หรือเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากบุคคลได้รับการตอบสนองในสิ่งนั้นที่ต้องการได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้

สุพล ธนุรักษ์ (2540: 27) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นในลักษณะเชิงบวกของบุคคล เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ หรือได้รับสิ่งตอบแทนที่คาดหวังไว้

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติในทางที่ดีของบุคคล เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เป็นสุข เมื่อสิ่งที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้เป็นผลสำเร็จตามความต้องการ หรือตามแรงจูงใจที่อยากให้เป็น และเป็นพฤติกรรมแสดงออกของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการปฏิบัติตนในกิจกรรมนั้นๆ

3.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

สิริกัญญา พัฒนภูทอง (2546: 10) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริการว่า ในส่วนของผู้ใช้บริการนั้นจะเกิดความพึงพอใจก็ต่อเมื่อมีการคาดหมายและประเมินแล้วว่า การบริการนั้นๆ สามารถที่จะนำผลตอบแทนที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองมาให้ ผู้ใช้บริการจึงเลือกใช้บริการนั้นๆ และในขั้นสุดท้ายเมื่อมีการเปรียบเทียบผลลัพธ์และผลตอบแทนต่างๆ ที่ได้ถ้าได้รับตามที่ได้คาดหวังไว้ผู้ใช้บริการก็จะมี ความพึงพอใจเกิดขึ้น

เป็นต้น ทั้งนี้ ก็เพื่อที่จะให้ได้คำตอบในรูปของความรู้สึก นึกคิด ตลอดจนความคิดเห็นของผู้ตอบ และสามารถทำให้ทราบว่า เขามีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจในเรื่องใด อย่างไรบ้าง และมีความมากน้อยแค่ไหน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสะดวกของกลุ่มเป้าหมายในการวัด เพราะจะมีผลให้การวัดความพึงพอใจนั้นมีความน่าเชื่อถือได้หรือไม่

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดระดับของความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ออกเป็น 5 ระดับ เพื่อให้สอดคล้องตามวิธีจัดแบ่งช่วงของคะแนนเฉลี่ยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นค่ามาตรฐานสำหรับเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ เรียกว่า Arbitrary Weighting Method โดยจำแนกดังนี้ (1) มีความพึงพอใจน้อยที่สุด (2) มีความพึงพอใจน้อย (3) มีความพึงพอใจปานกลาง (4) มีความพึงพอใจมาก และ (5) มีความพึงพอใจมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ

เสนาะ ตีเยาว์ (2546: 228) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในงานประกอบด้วย

- 1) ลักษณะงานที่ทำ ลักษณะงานจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำงาน ความรับผิดชอบในงาน และความรู้สึกภาคภูมิใจในงานนั้น
- 2) ค่าจ้างหรือระบบค่าตอบแทน ทั้งนี้ค่าตอบแทนสะท้อนให้เห็นถึงควมมีคุณค่าของผู้ปฏิบัติงาน และการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันของผู้บริหาร
- 3) สภาพการทำงาน มีความสำคัญมีสาเหตุว่าผลกระทบต่อความต้องการทางร่างกาย และส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำงานของผู้ปฏิบัติ
- 4) นโยบายและฝ่ายบริหารขององค์กร ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการทำงาน ความรับผิดชอบ และบทบาทของผู้ปฏิบัติงาน
- 5) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้ได้บังคับบัญชา เพราะสะท้อนถึงความสำเร็จในการทำงาน และความพอใจทางสังคม
- 6) ความก้าวหน้าในงานทั้งในตำแหน่งงาน และการพัฒนาทางด้านความรู้ ความชำนาญในการทำงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544: 124) กล่าวว่า ปัจจัยด้านบุคคลมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงาน ดังนี้

- 1) ประสบการณ์ จากการศึกษาพบว่า ประสบการณ์ในการทำงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับความพึงใจในงานของบุคคลที่งานนานจนมีความรู้ความชำนาญในงานมากขึ้น ทำให้เกิดความพึงพอใจกับงานที่ทำ

2) *เพศ* แม้ว่างานวิจัยหลายชิ้นจะแสดงว่า เพศไม่มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงานก็ตาม แต่ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่ทำด้วยว่าเป็นงานลักษณะใด รวมทั้งเกี่ยวข้องกับระดับความทะเยอทะยานและความต้องการด้านการเงิน เพศหญิงมีความอดทนที่จะทำงานที่ต้องใช้ฝีมือ และงานที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าชาย

3) *จำนวนสมาชิกในครอบครัว* กลุ่มที่ทำงานด้วยกัน มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน งานซึ่งต้องการความสามารถหลายหลายอย่างประกอบกัน ต้องมีสมาชิกที่มีทักษะในงานหลายด้าน และความปรองดองกันของสมาชิกในการทำงาน ก็มีส่วนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน

4) *อายุ* อายุแม้จะมีผลต่อการทำงานไม่เด่นชัด แต่อายุก็เกี่ยวข้องกับระยะเวลาและประสบการณ์ในการทำงาน ผู้มีอายุมากมักจะมีประสบการณ์ในการทำงานนานด้วย แต่ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะงาน และสถานการณ์ในการทำงานด้วย

5) *เวลาในการทำงาน* งานที่ทำในเวลาปกติจะสร้างความพึงพอใจในการทำงานมากกว่างานที่ต้องทำในเวลาที่ไม่ต้องทำงาน เพราะเกี่ยวกับการพักผ่อนและสังสรรค์กับผู้อื่นด้วย

6) *เชาวน์ปัญญา* ปัญหาเรื่องเชาวน์ปัญญากับความพึงพอใจในการทำงานขึ้นอยู่กับสถานการณ์และลักษณะงานที่ทำในบางลักษณะไม่พบความแตกต่างระหว่างเชาวน์ปัญญากับความพึงพอใจในการทำงาน แต่ลักษณะงานบางอย่าง พบว่ามีความแตกต่างกัน พนักงานในโรงงานที่มีเชาวน์ปัญญาในระดับสูง แต่งานที่ทำเป็นประจำ พบว่าจะเบื่อหน่ายงานได้ง่ายและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการทำงานในโรงงาน เพราะเป็นงานที่ไม่ท้าทายและไม่เหมาะสมกับความสามารถของเขา

7) *การศึกษา* การศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานนั้น มีผลต่อการวิจัยไม่เด่นชัดนัก จากงานวิจัยบางแห่งพบว่า การศึกษาไม่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจในการทำงาน แต่มักจะขึ้นอยู่กับงานที่ทำว่าเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของเขาหรือไม่ ในรายงานวิจัยหลายชิ้นพบว่า นักวิชาการวิชาชีพ เช่น แพทย์ วิศวกร หนายความมีความพึงพอใจในงานสูงกว่าคนงานและพนักงานลูกจ้างที่ใช้แรงงานทั่วไป รวมทั้งเสมียนพนักงานด้วย

8) *บุคลิกภาพ* ปัญหาเรื่องบุคลิกภาพกับความพึงพอใจในการทำงานนั้นอยู่ที่เครื่องมือวัดบุคลิกภาพ เนื่องจากเครื่องมือนี้มีความไม่เที่ยงตรงอย่างไรก็ตาม บุคลิกภาพที่เห็นได้ชัดชัดเจน ก็คือ คนที่มีอาการของโรคประสาทมักจะพอใจในการทำงานมากกว่าคนปกติ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะความไม่พึงพอใจในการทำงานเป็นเหตุให้เกิดโรคประสาทได้ เพราะต้องเครียดกับภาวะของความไม่พึงพอใจในการทำงาน

9) *ระดับเงินเดือน* จากงานวิจัยหลายชิ้นพบว่า เงินเดือนมีส่วนในการสร้างความพึงพอใจในการทำงาน เงินเดือนที่มากพอแก่การดำรงชีพตามสถานภาพ ทำให้บุคคลไม่ต้องดิ้นรนมากนักที่จะไปทำงานเพิ่มนอกเวลาทำงาน และเงินเดือนยังเกี่ยวข้องกับการสามารถหาปัจจัยอื่นที่สำคัญแก่การดำรงชีวิตอีกด้วย ผู้ที่มีเงินเดือนสูงจึงมีความพึงพอใจในการทำงานสูงกว่าผู้ที่มีเงินเดือนต่ำ

10) *แรงจูงใจในการทำงาน* แรงจูงใจเป็นการแสดงออกถึงความต้องการของบุคคล โดยเฉพาะแรงจูงใจจากปัจจัยตัวผู้ทำงานเองก็จะสร้างความพึงพอใจในการทำงาน

11) *ความสนใจในงาน* บุคคลที่สนใจในงานและได้ทำงานที่ตนเองถนัดและพอใจ จะมีความสุขและพึงพอใจในงานมากกว่าบุคคลที่มีศูนย์ความสนใจในชีวิต ไม่ได้อยู่ที่งาน

จอห์น ดี มิลเล็ท (John D. Millett) (อ้างถึงใน **เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์, 2547: 229**) เห็นว่าการให้บริการสาธารณะมีเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน และการยึดถือค่านิยมหรือหลักการให้บริการสาธารณะ ประกอบปัจจัย 5 ประการ ได้แก่

1) *การให้บริการอย่างเสมอภาค* หมายถึง ความยุติธรรมในการบริหารภาครัฐที่มีฐานคิดว่าทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้นประชาชนทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกหรือกีดกันการให้บริการ ประชาชนจะต้องได้รับการปฏิบัติในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีถูกใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

2) *การให้บริการที่ตรงต่อเวลา* หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่ต้องมีความตรงต่อเวลา โดยมิลเล็ทเห็นว่า ผลการปฏิบัติงานของภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิผลเลยถ้าไม่มีการตรงต่อเวลา ซึ่งจะสร้างความไม่พึงพอใจให้แก่ประชาชน

3) *การให้บริการอย่างเพียงพอ* หมายถึง การให้บริการต้องมีจำนวนการให้บริการและสถานที่ให้บริการที่เหมาะสมเพียงพอ มิลเล็ทเห็นว่า ความเสมอภาคและความตรงต่อเวลาจะไม่มี ความหมายเลย ถ้ามีจำนวนการให้บริการที่ไม่เพียงพอ และสถานที่ตั้งให้บริการสร้างความไม่ยุติธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

4) *การให้บริการอย่างต่อเนื่อง* หมายถึง การให้บริการบริการสาธารณะเป็นอย่างดีเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ไม่ใช่ยึดความพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้หรือจะหยุดบริการเมื่อใดก็ได้

5) *การให้บริการอย่างก้าวหน้า* หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่มีการปรับปรุงคุณภาพของการให้บริการ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

ปรัชญา เวสารัชช์ (2540: 38 - 48) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีบริการประทับใจหรือสร้างความพึงพอใจในการบริการนั้น จะต้องมียอดประกอบที่สำคัญ คือ

1) *สภาพแวดล้อม* หมายถึง สภาพทั่วไปซึ่งไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริการ แต่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชน เช่น ความสะดวกในการเดินทาง สถานที่ของหน่วยงานบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

2) *การประชาสัมพันธ์* หมายถึง การบอกข้อมูลล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้ว่าหน่วยบริการตั้งอยู่ที่ใด ผู้ใช้บริการต้องเตรียมตัวรับบริการอย่างไร มีขั้นตอนและวิธีการอย่างไรในช่วงเวลาของการบริการ

3) *กระบวนการบริการ* ความประทับใจของผู้ใช้บริการขึ้นอยู่กับบริการที่รวดเร็ว ชัดเจน มีระเบียบ มีประสิทธิภาพ ถูกต้องโปร่งใส ต้องทำให้ผู้ใช้บริการสังเกตวิธีการว่ามีขั้นตอนเรียบง่าย ไม่มีเงื่อนไข ไม่ต้องมีหลายขั้นตอน มีระเบียบที่พอยืดหยุ่นได้

4) *เจ้าหน้าที่บริการ* พฤติกรรมและวิธีการบริการของเจ้าหน้าที่ที่มีความสำคัญมากที่สุด ในการสร้างความประทับใจในการบริการ เช่น บุคลิกภาพและการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่บริการ รูปร่างหน้าตา เสื้อผ้าเครื่องประดับ การแต่งตัว การพูดจา อากัปกิริยา เป็นต้น

กิจกรรมความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน

กรมชลประทาน (2552: 68) ได้กำหนดกิจกรรมความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน 4 ประการ ได้แก่

1) *ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน* ได้แก่ (1) เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส (2) เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ ออกพบปะเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ (3) เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ และตอบปัญหา ข้อซักถามได้เป็นอย่างดี และ (4) เจ้าหน้าที่รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใช้น้ำ

2) *ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน* ได้แก่ (1) มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้น้ำอย่างสม่ำเสมอ (2) มีการสำรวจความต้องการเพาะปลูกก่อนถึงฤดูกาลเพาะปลูก (3) มีการกำหนดแผนการส่งน้ำประจำฤดูกาลที่ชัดเจน (4) ผู้ใช้น้ำร่วมกันขุดลอก คู คลองส่งน้ำอย่างสม่ำเสมอ

3) *ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้* ได้แก่ (1) คลอง - คูส่งน้ำ ถนนบนคันคลองและอาคารบังคับน้ำอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน (2) ผู้ใช้น้ำมีช่องทาง และสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ชลประทานได้สะดวกรวดเร็ว

4) ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน ได้แก่ (1) ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำตามแผนที่กำหนด (2) ผู้ใช้น้ำสามารถเพาะปลูกได้พื้นที่ ตามที่วางแผนร่วมกับทางชลประทาน (3) ไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำ

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกิจกรรมของความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ออกเป็น 4 ประการ คือ (1) การให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน (2) ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน (3) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ และ (4) ความพึงพอใจต่อผลการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับต่อความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้รวบรวมผลงานวิจัยต่างๆ นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ประกอบด้วย

กฤษฎา ชื่องพูน (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของเกษตรกรในการบริหารจัดการน้ำชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม ฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโคมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในภาพรวมของการบริหารจัดการน้ำชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรมีจำนวน 5 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกทั้งหมด ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน สถานภาพภายในกลุ่มผู้ใช้น้ำ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ ระดับการศึกษา และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการน้ำชลประทาน

จารุณีย์ ศรีสถาพร (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากลยุทธ์การให้บริการของธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน) กับความพึงพอใจของลูกค้า พบว่า เพศหญิงมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สินาด สุกะพงษ์ (2548: 108) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารทางอินเทอร์เน็ตของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน

ชยาพงษ์ เกษจินดา (2549: 83) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ คุ่มครองต่อการบริการของสถานคุ่มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการคุ่มครองต่อการบริการของสถานคุ่มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี

ดุลยมาน อัฒมณี (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ของที่ทำการ ไปรษณีย์ จังหวัดปัตตานี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มี เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา และความถี่ในการใช้บริการแตกต่างกันมีความพึงพอใจในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้มีอาชีพและรายได้แตกต่างกันมีความพึงพอใจในภาพรวมแตกต่างกัน

สรุปที่มาของกรอบแนวคิดในการวิจัยมีดังนี้

1. **ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)** ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) กลุ่มผู้ใช้น้ำ (4) ตำแหน่งในพื้นที่รับน้ำ และ(5) สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่

2. **ตัวแปรตาม (Dependent Variables)**

ในการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เกี่ยวกับกิจกรรมความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานใช้แนวคิดของกรมชลประทาน (2552) ได้กำหนดกิจกรรมความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน 4 ประการ ได้แก่ (1) ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน (2) ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน (3) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ และ (4) ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เป็นการศึกษาที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจตามระเบียบวิธีการวิจัย รายละเอียดมีดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้ใช้รูปแบบการวิจัยไม่ทดลอง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่เน้นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายปิด เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกผู้ใช้น้ำชลประทานจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พื้นที่โครงการ 157,560 ไร่ เป็นพื้นที่ชลประทาน 126,000 ไร่ มีสมาชิกผู้ใช้น้ำรวมทั้งสิ้น 2,348 ราย

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการคัดเลือกจากประชากรที่เป็นสมาชิกผู้ใช้น้ำในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก ดังนี้

2.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
	N	=	จำนวนประชากร (2,348 ราย)
	e	=	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ กำหนดให้ร้อยละ 5

$$\text{แทนค่า } n = \frac{2,348}{1 + 2,348 \times (0.05)^2} = 341.78 \text{ ราย}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ทั้งหมด จำนวน 342 ราย

2.2.2 การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการคำนวณ ดังนี้

1) **ขั้นตอนที่ 1** กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ศึกษา แบ่งเป็นฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา 2 ฝ่าย โดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วนของประชากรคือ

$$\text{สูตร } n_i = \frac{n N_i}{N}$$

เมื่อ n_i = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาของฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ i (ราย)

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา เท่ากับ 342 ราย

N_i = ประชากรทั้งหมดในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ i (ราย)

N = สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำทั้งหมดในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกมีค่าเท่ากับ 2,348 ราย

i = 1, 2

การคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา

ต่างๆ มีดังนี้

- ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 = $\frac{342 \times 1,254}{2,348} = 182.65$ ราย ปรับเป็น 183 ราย

- ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 = $\frac{342 \times 1,094}{2,348} = 159.35$ ราย ปรับเป็น 159 ราย

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด = 183 + 159 = 342 ราย

ผลการคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา

ที่ 1 – 2 แสดงไว้ในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา

ที่	รายการ	จำนวนสมาชิกผู้ใช้น้ำ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
		(ราย)	(ราย)
1	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1	1,254	183
2	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2	1,094	159
	รวม	2,348	342

2) **ขั้นตอนที่ 2** การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจะใช้ความน่าจะเป็น โดยการจับฉลากรายชื่อของสมาชิกผู้ใช้น้ำในแต่ละฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาต่างๆ ที่ศึกษา และนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลและตอบคำถามได้จำนวนที่ต้องการตามตารางที่ 3.1

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสร้างขึ้น โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ลักษณะ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) กลุ่มผู้ใช้น้ำ (4) ตำแหน่งในพื้นที่รับน้ำ และ (5) สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการรับบริการ ประกอบด้วยกิจกรรม (1) ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน (2) ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน (3) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ และ (4) ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน

3.2 การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและพัฒนาคุณภาพในลักษณะการใช้แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.2.1 ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน จากหนังสือ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดขอบเขตของเนื้อหา นำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและรายละเอียดที่จะศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3.2.2 ยกร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับรายละเอียดที่กำหนดไว้ รวมทั้งตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องของการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

3.2.3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม หลังจากร่างแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม และอาจารย์ที่ปรึกษาด้านงานวิจัย ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข ตรวจสอบความชัดเจน ความถูกต้องของการใช้ภาษา เมื่อพบข้อบกพร่องผู้ศึกษา จะได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์และมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น

3.2.4 นำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อวัดความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ก่อนทำการเก็บข้อมูลจริงนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษา โดยทดสอบจากประชากรจำนวน 30 ราย นำผลไปทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ (reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha หรือ Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณได้จากสูตร

$$\alpha \text{ หรือ } r_\alpha = \frac{n}{n-1} \frac{[1 - \sum s_i^2]}{s^2}$$

เมื่อ α หรือ r_α = ค่าความเชื่อถือได้

n = จำนวนข้อคำถาม

s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถามที่ i

s^2 = ความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถามทั้งหมด

i = 1, 2,.....,n

ทั้งนี้ เมื่อคำนวณตามสูตรดังกล่าวต้องได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความเชื่อถือได้ พร้อมทั้งนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ โดยนำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาในแต่ละส่วน กำหนดให้การให้คะแนนระดับความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมมี 5 ระดับ ผลการทดสอบค่าความเชื่อถือได้ พบว่า

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการรับบริการ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวมเท่ากับ 0.8224 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาจำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ (1) ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน (2) ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน (3) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ และ (4) ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน ได้แสดงไว้ในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ผลการทดสอบค่าความเชื่อถือได้เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน

ที่	กิจกรรม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
1.	ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน	0.8389
2.	ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน	0.8262
3.	ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้	0.8209
4.	ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน	0.8930
รวม		0.8224

สรุปเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของตัวแปรดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด พบว่า มีค่าที่อยู่ในเกณฑ์สูงมากกว่า 0.70 ขึ้นไป จึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ในการวัดคำถามแต่ละข้อเป็นแบบมาตรประมาณค่ารวม (Summative scale) ซึ่งเป็นเทคนิคของ Rensis A. Likert ที่ใช้วัดเป็นมาตรประเมินค่า (Rating scale) โดยให้เลือกตอบ 5 ระดับ ดังนี้.-

มากที่สุด	=	5	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
น้อยที่สุด	=	1	คะแนน

การแปรผลเพื่ออธิบายตัวแปร ทำโดยการแบ่งช่วงค่าคะแนนเฉลี่ยจากสูตร

$$\text{ช่วงห่างของค่าคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ช่วงห่างของค่าคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5} = \frac{4}{5} = 0.8$$

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง ผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง ผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง ผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง ผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.81	หมายถึง ผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลด้านความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานจากเอกสารของกรมชลประทาน แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน

4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ใช้น้ำชลประทานในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับคืนมาให้แก่ผู้ศึกษาโดยตรง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาเข้ารหัส (Coding) แล้วนำไปวิเคราะห์ประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการวิเคราะห์ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน มีดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) กลุ่มผู้ใช้น้ำ (4) ตำแหน่งในพื้นที่รับน้ำ และ (5) สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ใช้สถิติเชิงบรรยาย โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน ประกอบด้วย ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ และความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการจัดลำดับ

5.3 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ One – sample t – test ทดสอบตัวแปรตาม

5.4 การวิเคราะห์หาความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน

5.4.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรด้านเพศกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โดยใช้สถิติ Independent – samples t – test

5.4.2 การวิเคราะห์หาความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา จำนวน 2 ฝ่าย โดยใช้สถิติ Independent – samples t – test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้น้ำชลประทาน

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้น้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) กลุ่มผู้ใช้น้ำ (4) ตำแหน่งในพื้นที่รับน้ำ และ (5) สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 4.1 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	213	62.3
หญิง	129	37.7
รวม	342	100
2. อายุ (ปี)		
≤ 30	61	17.8
31 – 40	98	28.7
41 – 50	129	37.7
> 50	54	15.8
รวม	342	100
3. กลุ่มผู้ใช้น้ำ		
มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ	252	73.7
ไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ	90	26.3
รวม	342	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ตำแหน่งในพื้นที่รับน้ำ		
ต้นคลอง	139	40.6
กลางคลอง	134	39.2
ปลายคลอง	69	20.2
รวม	342	100
5. สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่		
ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1	183	53.5
ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2	159	46.5
รวม	342	100

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า

- 1.1 เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 62.3) เป็นเพศชาย และร้อยละ 37.7 เป็นเพศหญิง
- 1.2 อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 37.7) มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 28.7 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 15.8) มีอายุมากกว่า 50 ปี
- 1.3 กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มตัวอย่างเกือบสามในสี่ (ร้อยละ 73.7) มีกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน และไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานร้อยละ 26.3
- 1.4 ตำแหน่งในพื้นที่รับน้ำ กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 40.6) มีพื้นที่รับน้ำอยู่บริเวณต้นคลอง รองลงมา ร้อยละ 39.2 มีพื้นที่รับน้ำอยู่บริเวณกลางคลอง และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 20.2) มีพื้นที่รับน้ำอยู่บริเวณปลายคลอง
- 1.5 สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 53.5) สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 และสังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 ร้อยละ 46.5

2. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน

การศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน การศึกษาใน ภาพรวมของระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.2 ภาพรวมของระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน

n = 342				
กิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ชลประทาน	3.90	0.91	มาก	1
2. ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและ บำรุงรักษาของกรมชลประทาน	3.67	0.92	มาก	4
3. ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรม ชลประทานจัดให้	3.79	0.97	มาก	2
4. ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของ กรมชลประทาน	3.78	0.95	มาก	3
ค่าเฉลี่ยทุกขั้นตอน	3.78	0.86	มาก	

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า ภาพรวมของระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำใน การจัดการน้ำชลประทานทั้ง 4 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.78 สามารถ จำแนกเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$)
2. ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.79$)
3. ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.78$)

4. ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$)

2.2 ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน การศึกษาระดับระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานเกี่ยวกับกิจกรรมความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.3 ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน

n = 342					
กิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	
1. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส	4.08	0.98	มาก	1	
2. เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ออกพบปะเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ	3.84	1.06	มาก	2	
3. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ และตอบปัญหา ข้อซักถามได้เป็นอย่างดี	3.83	1.01	มาก	4	
4. เจ้าหน้าที่รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใช้น้ำ	3.84	1.09	มาก	2	
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม	3.90	0.91	มาก		

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ระดับความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทานทั้ง 4 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.90 สามารถจำแนกเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)
2. เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ออกพบปะเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)
3. เจ้าหน้าที่รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใช้น้ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)
4. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ และตอบปัญหา ข้อซักถามได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$)

2.3 ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน การศึกษาระดับระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานเกี่ยวกับกิจกรรม ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.4 ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน

n = 342				
กิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้น้ำอย่างสม่ำเสมอ	3.70	1.02	มาก	1
2. มีการสำรวจความต้องการเพาะปลูกก่อนถึงฤดูการเพาะปลูก	3.63	1.04	มาก	4
3. มีการกำหนดแผนการส่งน้ำประจำฤดูกาลที่ชัดเจน	3.67	1.03	มาก	3
4. ผู้ใช้น้ำร่วมกันขุดลอก คู คลองส่งน้ำอย่างสม่ำเสมอ	3.68	1.06	มาก	2
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม	3.67	0.92	มาก	

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า ระดับความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทานทั้ง 4 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.67 สามารถจำแนกเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้น้ำอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$)
2. ผู้ใช้น้ำร่วมกันขุดลอก คู คลองส่งน้ำอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$)
3. มีการกำหนดแผนการส่งน้ำประจำฤดูกาลที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$)
4. มีการสำรวจความต้องการเพาะปลูกก่อนถึงฤดูการเพาะปลูก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$)

2.4 ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ การศึกษาระดับระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานเกี่ยวกับกิจกรรมความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้

n = 342					
กิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	
1. คลอง คูส่งน้ำ ถนนบนคันคลอง และอาคารบังคับน้ำ อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	3.72	0.97	มาก	2	
2. ผู้ใช้น้ำมีช่องทาง และสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ได้ สะดวกรวดเร็ว	3.86	1.12	มาก	1	
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม	3.79	0.97	มาก		

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า ระดับความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ทั้ง 2 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.79 สามารถจำแนกเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. ผู้ใช้น้ำมีช่องทาง และสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ได้สะดวกรวดเร็ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$)
2. คลอง คูส่งน้ำ ถนนบนคันคลอง และอาคารบังคับน้ำอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$)

2.5 ความพึงพอใจต่อผลการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน การศึกษาระดับระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานเกี่ยวกับกิจกรรมความพึงพอใจต่อผลการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน

n = 342					
กิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	
1. ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำตามแผนที่กำหนด	3.75	1.02	มาก	2	
2. ผู้ใช้น้ำสามารถเพาะปลูกได้พื้นที่ ตามที่วางแผนร่วมกับทางชลประทาน	3.72	1.07	มาก	3	
3. ไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำ	3.85	1.06	มาก	1	
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม	3.78	0.95	มาก		

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า ระดับความพึงพอใจต่อผลการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทานทั้ง 3 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.78 สามารถจำแนกเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. ไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$)
2. ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำตามแผนที่กำหนด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$)
3. ผู้ใช้น้ำสามารถเพาะปลูกได้พื้นที่ ตามที่วางแผนร่วมกับทางชลประทาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$)

3. ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

3.1 การทดสอบสมมติฐานที่ 1 การวิเคราะห์หาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน (ตัวแปรตาม)

สมมติฐานการวิจัย ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก มีมากกว่าร้อยละ 70 ทดสอบตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ One – sample t – test แสดงผลในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลทดสอบสมมติฐานระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน

ระดับ	\bar{X}	S.D.	Test Value	Mean Difference	df	t	Sig (2 tailed)
ความพึงพอใจ	3.78	0.86	3.5	0.2839	341	6.079	0.000*

* $p < 0.05$

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน ทั้ง 4 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.78

การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบ One – sample t สามารถอธิบายถึงความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานในภาพรวม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกได้ดังนี้

$H_0: \mu_0 \leq 70$ (ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคำเนินสะดวก มีน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70)

$H_1: \mu_1 > 70$ (ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคำเนินสะดวก มีมากกว่าร้อยละ 70)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.7 ค่า Sig (2 tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 และค่า t มีค่า 6.079 ซึ่งมากกว่า 0 ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 หรือยอมรับ H_1 นั่นคือ ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคำเนินสะดวก มีมากกว่าร้อยละ 70 โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) 3.78 คิดเป็นร้อยละ 75.60

3.2 การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ผู้ใช้น้ำที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคำเนินสะดวก แตกต่างกัน

ทดสอบโดยใช้สถิติ Independent – samples t – test สามารถอธิบายได้ดังนี้

$H_0: \mu_1 = \mu_2$ (ผู้ใช้น้ำที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคำเนินสะดวก ไม่แตกต่างกัน)

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2$ (ผู้ใช้น้ำที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคำเนินสะดวก แตกต่างกัน)

การหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศกับจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคำเนินสะดวก มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ

n = 342

ความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน	เพศ		t	Sig. (2 tailed)
	ชาย \bar{X} S.D.	หญิง \bar{X} S.D.		
1. ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน	3.90 0.95	3.89 0.86	0.120	0.900
2. ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน	3.66 0.96	3.68 0.87	- 0.173	0.526
3. ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้	3.80 0.98	3.78 0.95	0.234	0.801

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 342

ความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน	เพศ		t	Sig. (2 tailed)
	ชาย	หญิง		
	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.		
4. ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน	3.77 0.98	3.78 0.91	- 0.108	0.724
5. ภาพรวมความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน	3.78 0.90	3.78 0.81	- 0.05	0.612

*t = p < 0.05 : **t = p < 0.01

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่า ความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานระหว่างเพศชายและหญิงเกี่ยวกับการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 หมายถึง การปฏิเสธสมมติฐาน H_1 หรือยอมรับสมมติฐาน H_0 นั่นคือ ผู้ใช้น้ำที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทุกขั้นตอนแล้ว พบว่า ผู้ใช้น้ำเพศชายมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานเท่ากับผู้ใช้น้ำเพศหญิง

3.3 การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝาย ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานแตกต่างกัน

ทดสอบโดยใช้สถิติ Independent – samples t – test สามารถอธิบายได้ดังนี้

$H_0: \mu_1 = \mu_2$ (ผู้ใช้น้ำในฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝาย จะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกไม่แตกต่างกัน)

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2$ (ผู้ใช้น้ำในฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝาย จะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกแตกต่างกัน)

การหาความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานระหว่างผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝาย มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตาม
ตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา

n = 342

ความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน	ฝ่ายส่งน้ำฯ ที่		t	Sig. (2 tailed)
	1	2		
	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.		
1. ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ชลประทาน	3.53 1.01	4.32 0.54	8.759	0.000**
2. ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษา ของกรมชลประทาน	3.24 1.01	4.17 0.45	10.796	0.000**
3. ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรม ชลประทานจัดให้	3.36 1.06	4.28 0.51	9.935	0.000**
4. ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรม ชลประทาน	3.34 1.02	4.28 0.53	10.533	0.000**
5. ภาพรวมความพึงพอใจในการจัดการน้ำ ชลประทาน	3.37 0.93	4.26 0.43	11.048	0.000**

*t = p < 0.05 : **t = p < 0.01

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานของผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝ่าย พบว่า ความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.01 หมายถึง การปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือยอมรับสมมติฐาน H_1 นั่นคือ ผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนแล้ว พบว่า ผู้ใช้น้ำในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 มีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานมากกว่าผู้ใช้น้ำในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญโดยจำแนกออกเป็น 3 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 1.1.1 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน
- 1.1.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ
- 1.1.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาต่างๆ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

- 1.2.1 ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก มีมากกว่าร้อยละ 70
- 1.2.2 ผู้ใช้น้ำที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก แตกต่างกัน
- 1.2.3 ผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝ่าย ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานแตกต่างกัน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกผู้ใช้น้ำชลประทานจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พื้นที่โครงการ 157,560 ไร่ เป็นพื้นที่ชลประทาน 126,000 ไร่ มีสมาชิกผู้ใช้น้ำรวมทั้งสิ้น 2,348 ราย

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 342 ราย คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ศึกษาแบ่งตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาต่างๆ โดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วนของประชากร ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจะใช้ความน่าจะเป็น ด้วยวิธีการจับสลากรายชื่อของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำในแต่ละฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ศึกษา และนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลและตอบคำถามต่างๆ

1.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งสร้างจากกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการรับบริการ

1.3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (pre - test) โดยสัมภาษณ์ประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย โดยนำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาในแต่ละส่วน กำหนดการให้คะแนนระดับความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมมี 5 ระดับ ผลการทดสอบค่าความเที่ยงตรง พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวมทุกปัจจัยเท่ากับ 0.8224 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์สูงจึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) กลุ่มผู้ใช้น้ำ (4) ตำแหน่งในพื้นที่รับน้ำ และ (5) สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ใช้สถิติเชิงบรรยาย โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) (2) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน ประกอบด้วย ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้และความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการจัดลำดับ (3) การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ One – sample t – test ทดสอบตัวแปรตาม (4) การวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โดยใช้สถิติ Independent – samples t – test (5) การวิเคราะห์หาความแตกต่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา จำนวน 2 ฝ่าย โดยใช้สถิติ Independent – samples t – test

1.4 ผลการวิจัย

1.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้น้ำชลประทาน กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 62.3) เป็นเพศชาย และร้อยละ 37.7 เป็นเพศหญิง ส่วนมากร้อยละ 37.7 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี กลุ่มตัวอย่างเกือบสามในสี่ร้อยละ 73.7 เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน โดยส่วนมาก (ร้อยละ 40.6) มีพื้นที่รับน้ำอยู่บริเวณต้นคลอง กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 53.5 สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1

1.4.2 การศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ (1) ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน (2) ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน (3) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ และ (4) ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน จากการศึกษาสรุปได้ว่า ภาพรวมของระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานทั้ง 4 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.78 กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประเมินสูงสุด คือ ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) ส่วนกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประเมินต่ำสุด คือ ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) สำหรับผลการศึกษาในแต่ละกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

1) ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน มีกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบย่อย 4 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.90 กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประเมินสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประเมินต่ำสุด คือ เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ และตอบปัญหา ข้อซักถามได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$)

2) ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน มีกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบย่อย 4 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.67 กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประเมินสูงสุด คือ มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้น้ำอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) ส่วนกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประเมินต่ำสุด มีการสำรวจความต้องการเพาะปลูกก่อนถึงฤดูการเพาะปลูก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$)

3) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ มีกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบย่อย 2 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.79 กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประเมินสูงสุด คือ ผู้ใช้น้ำมีช่องทาง และสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ได้สะดวก

รวดเร็ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ส่วนกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประเมินต่ำสุด คือ คลอง คูส่งน้ำ ถนนบนคันคลอง และอาคารบังคับน้ำอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$)

4) ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน มีกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบย่อย 3 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.78 กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประเมินสูงสุด คือ ไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) ส่วนกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประเมินต่ำสุด คือ ผู้ใช้น้ำสามารถเพาะปลูกได้พื้นที่ ตามที่วางแผนร่วมกับทางชลประทาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$)

1.4.3 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

1) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 1 ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก มีมากกว่าร้อยละ 70 ทดสอบตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ One – sample t – test

ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน พบว่า ค่า Sig (2 tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 และค่า t มีค่า 6.079 ซึ่งมากกว่า 0 ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 หรือยอมรับ H_1 นั่นคือ ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน มีมากกว่าร้อยละ 70 โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) 3.78 คิดเป็นร้อยละ 75.60 ดังนั้น ผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 2 ได้แก่ ผู้ใช้น้ำที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้สถิติ Independent – samples t – test

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่า ความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานระหว่างเพศชายและหญิงเกี่ยวกับการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนไม่แตกต่างกัน

3) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 3 ได้แก่ ผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝ่าย ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานแตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้สถิติ Independent – samples t – test

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานของผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 2 ฝาย พบว่า ความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนของผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาทุกขั้นตอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนแล้ว พบว่า ผู้ใช้น้ำในฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 มีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานมากกว่าผู้ใช้น้ำในฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ปรากฏผลดังนี้

2.1 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน

การศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ (1) ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน (2) ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน (3) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ และ (4) ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน จากการศึกษาในภาพรวม สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน พบว่า ค่า Sig (2 tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 และค่า t มีค่า 6.079 ซึ่งมากกว่า 0 ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 หรือยอมรับ H_1 นั่นคือ ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก มีมากกว่าร้อยละ 70 โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) 3.78 คิดเป็นร้อยละ 75.60 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานหลักที่ตั้งไว้ว่า ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก มีมากกว่าร้อยละ 70 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2543) ได้อธิบายว่า ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ (1) ความพึงพอใจที่ตรงกับความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกยินดี มีความสุขของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่ตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่ (2) ความพึงพอใจที่เกินความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกปลาบปลื้มใจหรือประทับใจของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่เกินความคาดหวังที่มีอยู่ ซึ่งในเรื่องนี้ มณีวรรณ ต้นไทย (2533) กล่าวว่า ความพึงพอใจหลังการได้รับบริการว่าเป็นระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการได้รับบริการในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านความสะดวกที่ได้รับ ด้านเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ ด้านคุณภาพของบริการที่ได้รับ ด้านระยะเวลาในการดำเนินการ

ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ และส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันการดำเนินงานบริหารงานด้านส่งน้ำและบำรุงรักษาของโครงการฯ ได้เน้นกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาการทำงานภาครัฐในการจัดการน้ำชลประทานตามความคาดหวังของผู้ใช้น้ำ และการใช้หลักการบริการที่ดีตามหลักการธรรมาภิบาล ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายในการบริหารราชการ เพื่อส่งผลกระทบต่อถึงการบริการให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด เกิดประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ

การวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศกับความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน โดยใช้สถิติ Independent – samples t – test ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยแยกตามกิจกรรม พบว่า ผู้ใช้น้ำที่มีเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนไม่แตกต่างกัน

2.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานจำแนกตามตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาต่างๆ

การวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างตัวแปรจำแนกตามตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาต่างๆกับความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทาน โดยใช้สถิติ Independent – samples t – test ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยแยกตามกิจกรรม พบว่า ผู้ใช้น้ำที่อยู่ตามฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานทุกขั้นตอนแล้ว พบว่า ผู้ใช้น้ำในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 มีความพึงพอใจในการจัดการน้ำชลประทานมากกว่าผู้ใช้น้ำในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทานในฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โดยเจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ผู้ใช้น้ำมีช่องทางสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ได้สะดวกรวดเร็ว ตลอดจนผู้ใช้น้ำไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญา เวสารัชช (2540: 38 - 48) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการประทับใจหรือสร้างความพึงพอใจในการบริการนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ คือ

(1) การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การบอกข้อมูลล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้ว่าหน่วยบริการตั้งอยู่ที่ใด ผู้ใช้บริการต้องเตรียมตัวรับบริการอย่างไร มีขั้นตอนและวิธีการอย่างไรในช่วงเวลาของการบริการ (2) กระบวนการบริการ ความประทับใจของผู้ใช้บริการขึ้นอยู่กับบริการที่รวดเร็ว ชัดเจน มีระเบียบ มีประสิทธิภาพ ถูกต้องโปร่งใส ต้องทำให้ผู้ใช้บริการสังเกตวิธีการว่า มีขั้นตอนเรียบง่าย ไม่มีเงื่อนไข ไม่ต้องมีหลายขั้นตอน มีระเบียบที่พอยืดหยุ่นได้ และ (3) เจ้าหน้าที่บริการ พฤติกรรมและวิธีการบริการของเจ้าหน้าที่ที่มีความสำคัญมากที่สุด ในการสร้างความประทับใจในการบริการ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี มีข้อเสนอแนะ คือ

3.1.1 การให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน ควรมีการให้บริการกับผู้ใช้น้ำด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส พร้อมทั้งเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยการออกพบปะเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนเจ้าหน้าที่รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใช้น้ำ

3.1.2 กระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน เจ้าหน้าที่ชลประทานควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และสนับสนุนให้ผู้ใช้น้ำร่วมกันขุดลอก คู คลองส่งน้ำอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีการกำหนดแผนการส่งน้ำประจำฤดูกาลที่ชัดเจน

3.1.3 การอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้ เจ้าหน้าที่ชลประทานควรกำหนดให้ผู้ใช้น้ำมีช่องทาง และสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ได้สะดวกรวดเร็ว ตลอดจนกำหนดเกณฑ์การดูแลคลอง คูส่งน้ำ ถนนบนคันคลอง และอาคารบังคับน้ำอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

3.1.4 การติดตามผลการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน ควรเน้นให้ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำตามแผนที่กำหนด สามารถเพาะปลูกได้พื้นที่ตามที่วางแผนร่วมกับทางชลประทาน

3.1.5 การจัดการน้ำชลประทานของโครงการฯ เจ้าหน้าที่ชลประทานควรเน้นการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่โครงการฯ จัดให้ โดยเข้าไปประสานงานและแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านชลประทานกับคณะกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ และเจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยงานอื่นให้มากยิ่งขึ้น เพื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะได้มีการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงสมาชิกให้มากที่สุด ส่งผลให้กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานได้รับการเสริมสร้างความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความยั่งยืนขององค์กรผู้ใช้น้ำต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน และการประเมินความเข้มแข็งองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปปรับปรุงและปรับใช้ในการวางแผนบริหารจัดการน้ำชลประทานในภาพรวมของโครงการชลประทานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2.2 ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ชลประทานในการทำงานร่วมกับผู้ใช้น้ำ ซึ่งจะต้องศึกษาแนวทางการพัฒนาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในแนวคิด วิธีการ และทักษะใหม่ในการทำงานร่วมกับผู้ใช้น้ำชลประทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะในด้านการกระตุ้นและพัฒนางานองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานให้บรรลุผลสำเร็จ

3.2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำของโครงการชลประทานในแต่ละสำนักชลประทานทั่วประเทศ เพื่อนำข้อดี – ข้อเสียของแต่ละพื้นที่มาปรับปรุงและพัฒนา ตลอดจนการหาแนวทางแก้ไขปัญหาคูเปอร์ด้านการส่งน้ำและบำรุงรักษาให้มีคุณภาพ เกิดคุณประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและประเทศชาติต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษฎา ข้องพูน (2551) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของเกษตรกรในการบริหารจัดการน้ำชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กอบขวัญ ไสยวิริยะ (2545) “ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการโทรศัพท์สาธารณะ” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กรมชลประทาน (2544) เอกสารประกอบการประชุม ครั้งที่ 2 คณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการชลประทาน วันที่ 14 สิงหาคม 2544 ตึกศูนย์วิศวกรรมชลประทาน กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- _____. (2548) การบริหารจัดการชลประทาน โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมด้านการส่งน้ำและบำรุงรักษา กรุงเทพมหานคร : แอร์บอร์น พรินต์
- _____. (2552) คู่มือการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดยเกษตรกรมีส่วนร่วมตามกระบวนการ 14 ขั้นตอน กรุงเทพมหานคร : บริษัท บুম คัลเลอร์ไลน์ จำกัด
- ไกรสร วีระโสภณ และคนอื่นๆ (2544) “รูปแบบการจัดระบบควบคุมการใช้น้ำชลประทาน” รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร : กรมชลประทาน
- จารีณีย์ ศรีสถาพร (2549) “กลยุทธ์การให้บริการของธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน) กับความพึงพอใจของลูกค้า” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชยาพงษ์ เกษจินดา (2549) “การศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการคุ้มครองต่อการบริการของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชูชีพ อ่อนโลกสูง (2522) จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

- ญาติ นาคพงษ์ (2543) “ความพึงพอใจผู้สูงอายุต่อศูนย์บริการผู้สูงอายุในวัดโดยชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์บริการผู้สูงอายุวัดสุวรรณคาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประชากรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- คุณมาน อัครนิสิน (2548) “ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของที่ทำกรไปรษณีย์ จังหวัดปัตตานี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เทพศักดิ์ บุญรัตน์ (2547) “แนวคิดทฤษฎีและหลักการรัฐประศาสนศาสตร์” ใน *ประมวลสาระชศวิชา 33701* หน่วยที่ 5 หน้า 229 นนทบุรี สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์ดี
- ปรัชญา เวสารัชช์ (2540) *วิธีบริการประทับใจ* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- พนิดา ไวกานัง (2542) “ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลต่อระบบนิเทศงานสาธารณสุข : กรณีศึกษาของจังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- มณีวรรณ ต้นไทย (2533) “พฤติกรรมการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองควบคุมสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต่อประชาชนผู้มาติดต่อ” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เมธา ใส่วังกูร (2546) “แนวทางการจัดการงานส่งน้ำและบำรุงรักษาโครงการชลประทาน” ใน *อนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพ เมธา ใส่วังกูร 17* กรกฎาคม 2546 หน้า 90
- ราชบัณฑิตสถาน (2537) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ 3* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2543) *การบริหารการโฆษณาและการส่งเสริมการตลาด* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา
- สินาด สูงกะพงส์ (2548) “ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารทางอินเทอร์เน็ต ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สิริกัญญา พัฒนภูทอง (2546) “ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น”

สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุพล ธนุรักษ์ (2540) “ความพึงพอใจของเกษตรกรในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งแบบครบวงจร:ศึกษา

เฉพาะกรณีจังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา

สังคมและมนุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เสนาะ ดิยาวัว (2546) *หลักการบริหาร* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Shelly, Maynard W. (1975). *Responding in Social Change Stroudsburg Pennsylvania Dowden*

Hutchinson and Ross

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบทอดวัฒนธรรมมาตุลีราช

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม

1. ชื่อ นายไพลิน นุชถาวร
 - วุฒิการศึกษา (1) ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการงานก่อสร้าง)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 - (2) ปริญญาตรี ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์บัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 - (3) ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมชลประทาน)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - (4) ปริญญาโท วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วิศวกรรมชลประทาน)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - (5) ปริญญาโท เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 - (6) ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเฉพาะด้านระดับต้น (ปฏิบัติงานด้านวิศวกรรมชลประทาน)
ทำหน้าที่ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก
สำนักชลประทานที่ 13 กรมชลประทาน
2. ชื่อ นายไกรศักดิ์ ทองหนู
 - วุฒิการศึกษา (1) ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการงานก่อสร้าง)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 - (2) ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมชลประทาน)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - (3) ปริญญาโท เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ตำแหน่ง นายช่างชลประทานชำนาญงาน
ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย
สำนักชลประทานที่ 7 กรมชลประทาน

3. ชื่อ นายกฤษฎา ช้องพูน
- วุฒิการศึกษา (1) ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมชลประทาน)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- (2) ปริญญาโท เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ตำแหน่ง นายช่างชลประทานชำนาญงาน
ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโคมน้อย
สำนักชลประทานที่ 7 กรมชลประทาน

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม □□□

แบบสอบถามโครงการวิจัย
ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทาน
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....นามสกุล.....
 บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง : โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หรือเติมข้อความในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี มากกว่า 50 ปี

3. กลุ่มผู้ใช้น้ำ

มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ

4. ตำแหน่งในพื้นที่รับน้ำ

ต้นคลอง กลางคลอง ปลายคลอง

5. สังกัดฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่

ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2

คำชี้แจง : โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ในตารางให้ตามความคิดเห็นของท่าน]

(5 = มากที่สุด ; 4 = มาก ; 3 = ปานกลาง ; 2 = น้อย ; 1 = น้อยที่สุด)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการรับบริการ

ประเด็นวัดความพึงพอใจ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ชลประทาน					
1) เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส					
2) เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ ออกพบปะเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ					
3) เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ และตอบปัญหา ข้อซักถาม ได้เป็นอย่างดี					
4) เจ้าหน้าที่รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใช้น้ำ					
2. ความพึงพอใจในกระบวนการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน					
1) มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้น้ำอย่างสม่ำเสมอ					
2) มีการสำรวจความต้องการเพาะปลูกก่อนถึงฤดูการเพาะปลูก					
3) มีการกำหนดแผนการส่งน้ำประจำฤดูกาลที่ชัดเจน					
4) ผู้ใช้น้ำร่วมกันขุดลอก คู คลองส่งน้ำอย่างสม่ำเสมอ					
3. ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่กรมชลประทานจัดให้					
1) คลอง คูส่งน้ำ ถนนบนคันคลอง และอาคารบังคับน้ำอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน					
2) ผู้ใช้น้ำมีช่องทาง และสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ชลประทานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว					
4. ความพึงพอใจต่อการส่งน้ำและบำรุงรักษาของกรมชลประทาน					
1) ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำตามแผนที่กำหนด					
2) ผู้ใช้น้ำสามารถเพาะปลูกได้พื้นที่ ตามที่วางแผนร่วมกับทางชลประทาน					
3) ไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำ					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางมาลา คงชัย
วัน เดือน ปีเกิด	1 ตุลาคม 2501
สถานที่เกิด	อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏสงขลา พ.ศ. 2531
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเทศบาลเมืองสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
ตำแหน่ง	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสังคมสงเคราะห์ 7

